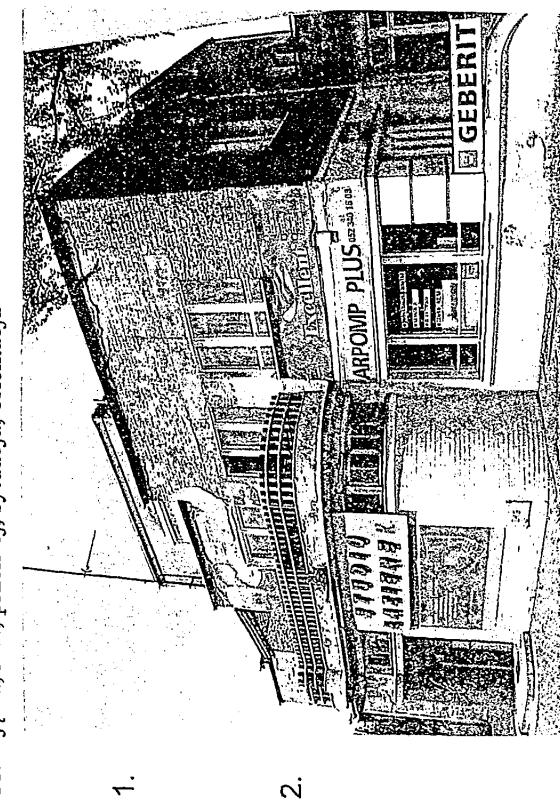

OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTKÓW W WARSZAWIE
KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

1. Obiekt

WILLA

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

1.

plan orientacyjny skala 1: 5 000

1. widok ogólny elewacji frontowej od pół. wsch.
2. widok ogólny elewacji frontowej od pół. zach.

3. Miejscowość
BYDGOSZCZ

2. Czas powstania.
k. XIX w.,
przeb. 1932 r.

WILLÄ

4. Adres ul. Jagiellońska 61
Bydgoszcz

5. Przynależność administracyjna
nr hipoteczny KW 59440

województwo kujawsko-
pomorskie
gmina Bydgoszcz

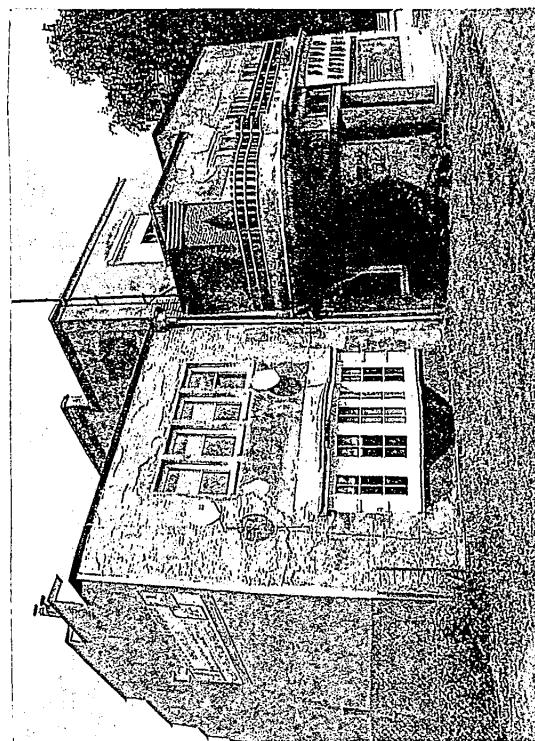
6. Poprzednie nazwy miejscowości
niem. Bromberg

7. Przynależność administracyjna
przed 31 XII 1998 r.

województwo bydgoskie
powiat Bydgoszcz

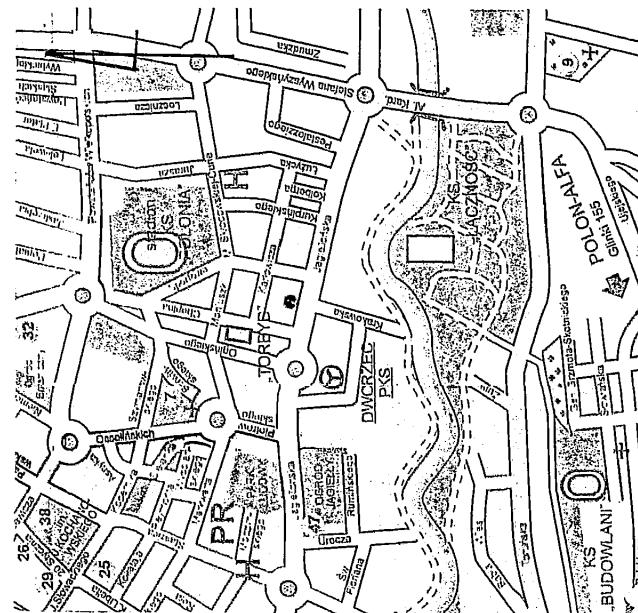
Zatwierdzone nr 7
do PEU

Nr.....data.....

2.

plan orientacyjny skala 1: 5 000

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu.

Istniejący obecnie na parcele przy ul.Jagiellońskiej 61 budynek mieszkalny - willa usytuowana w obrębie dzielnicy Skrzetusko (dawniej Schrottersdorf, przy ulicy noszącej wówczas nazwę Promenadenstrasse (ówczesny nr parceli 9, później 13), a następnie Promenada 13, w okresie II wojny światowej Herman Goeringstrasse 99, po niej Generała Stalina 61; później wtopiona w linię zabudowy ul.Jagiellońskiej] składa się w zasadzie z dwóch wzniezionych w różnych okresach, zestawionych ze sobą i skomunikowanych brył. W końcu XIX w. wznieziono w tym miejscu (obecny zachowany zach. aneks willi) niewielki dom mieszkalny ze skromną zabudową gospodarczą. Właścicielem ówczesnym nieruchomości był Wiese murarski (który był właściwicielem także innych posesji w rejonie m.in. przy ul.Promenada 6) i Ow. Wiese od sprzedaje z czasem swą nieruchomości Alfredowi Bretselowi, a ten niejakiemu Karlowi Rode który był jej co najmniej do 1922 roku. Po tym czasie nieruchomości (parcele nr 8 i 9) przechodzi w ręce bydgoskiego budowniczego Antoniego Jaworskiego. A.Jaworski na terenie parceli ul.Promenada 9 w 1925 r. wnosi o pozwolenie na budowę i projektuje nowe budynki gospodarcze (chlewnię z wozownią) na tyłach.....

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje , wnętrze, wyposażenie, instalacje)

SYTUACJA – budynek wolnostojący, usytuowany w zabudowie ulicowej phn. pierzei ul.Jagiellońskiej położony w niewielkim odstępie od chodnika ulicy i poprzedzony niewielkimi trawnikami, od zach. teren niezabudowany, od wsch. teren otwarty prowadzący na tyły posesji i zabudowę oficynową oraz wspólny, nie wygrodzony obszar parceli nr 61 z zabudową skumulowaną wzduż wsch. granicy. Wejście na sień budynku od frontu. do pomieszczeń sklepowych od str. elewacji bocznej wsch.; przejście na tyły parceli otwarte. Na parceli po str. zach. ciąg parterowych i piętrowych zabudowań gospodarczo-magazynowych. Na tyłach parceli wydzielony siatkowy ogrodzenie niewielki ogród.

MATERIAŁ, KONSTRUKCJA, TECHNIKA

Ściany – posadowione na ceglanym fundamencie, murowane z cegły pełnej, ceramicznej, palonej na zaprawie cementowej, ściany wyższych kondygnacji z cegły pełnej, tynkowane obustronnie. Ściany wewnętrzne murowane, otyrkowane obustronnie; w sieni z dekoracyjna pierwotna płytkowa boazeria. Część ścian wewnętrznych wtórna – w postaci murowanych i drewnianych ścianek działaowych.

Sklepienia i stropy – stropy drewniane belkowe, pierwotny, w piwnicach strop ceramiczny, tynkowany płaski typu kleina oraz drewniany, z odskońietymi belkowymi stropowymi w cz. środkowej.

Wieżba dachowa - w cz. wsch. odstoniona, drewniana, stupa z pojedynczym wieżarem stołcowym wspartym na słupie z mieczami, i systemem słupów z mieczami wzduż ścian. Od zach. w typie stropach.

Dach, pokrycie dachu - budynek od frontu i tyłu kryty dachem wielopłaciowym, od zach. dachem 2-spadowym i pulpitowym, dachy kryte papą.

Posadzki i podłogi – w sieni zachowana oryginalna posadzka mozaikowa z borduру, na klatkach, korytarzach i we wnętrzach parkiet sosnowy oraz podłogi "białe", drewniane, deskowe pierwotne; w piwnicach współczesna wylewkowa lastrykowa. W pomieszczeniach sanitarnych cz. wspólnocesa posadzka ceramiczna.

Schody – schody na poziom piwnic ceglane, otyrkowane, 1-biegowe; analogiczne kilku stopniowe schody piwniczne; wejście frontowe poprzedza jedne szeroki, obły stopień; schody prowadzące na półpiętro drewniane, jednobięgowe, z obitą drewnianą boazerią; główna klatka schodowa pierwotna, drewniana, 2-biegowa z podestem, prostą balustradą obitą po bokach drewniana, płytkową boazerią; druga klatka schodowa na 2-piętro, drewniana, 2-biegowa z podestem na półpiętrze, z tralkową balustradą i obłą poręczą.

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowania)

Akta budowlane m .Bydgoszczy dot. parceli przy ul.Jagiellońskiej 61,
sygn. 23878, stara sygn F.318, Archiwum Państwowe w Bydgoszczy,
ul.Dworcowa 65

24. Uwagi różne

Akta budowlane m .Bydgoszczy dot. parceli przy ul.Jagiellońskiej 61,
sygn. 23878, stara sygn F.318, Archiwum Państwowe w Bydgoszczy,
ul.Dworcowa 65

25. Opracował

05.2009 r.

tekst mgr Piotr Winter,

plan, rysunki j.w

zdjęcia fotograf. j.W.

miejsce przechowania negatywów

22. Bibliografia

- Adressbuch nebst allgemeine *Geschaftsanzeiger von Bromberg und Vororten fur das Jahr 1907/ 1910/ 1916.*
- Księga adresowa miasta Bydgoszcz na rok 1926/ 1929/ 1936/37.

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowania, sygnatury)

27. Załączniki wkładki 1-

14. Kubatura	5.000 m ³	15. Powierzchnia użytk.	435 m ²	16. Przeciążenie pierwotne Villa mieszkalna	17. Przeciążenie obecne Villa mieszkalno-usługowa
18. Prace budowlane i konservatorskie, ich przebieg i dokumentacja. Zakres prac po 1945 r. ograniczony do pobiżnych, cyklicznych i lokalnych remontów, głównie we wnętrzach mieszkalnych. Z ramienia ADM-ów przeprowadzono szereg prac remontowo-budowlanych, m.in. W 1995 r. w piwnicy uruchomiono kotłownię co wiązało się z dostosowaniem pomieszczeń i wybudowaniem komina. W 2002 r. sporządzono projekt na prace konservatorsko-remontowe z opracowaniem projektu kolorystyki (prac nie rozpoczęto). W 2003 r. dokonano wymiany instalacji grzewczej w budynku powiązaną z adaptacją piwnic na lokalną kotłownie. W 2005 r. wykonano ocieplenie części ścian szczytowych. W tym samym roku w pomieszczeniach piętra wyremontowano kuchnię; usunięto wykroty i zagryzienia oraz dokonano adaptacji pomieszczeń przyziemia od wsch. (w pomieszczeniach zajmowanych wcześniej przez bibliotekę) na cele sklepowe.	19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia i stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje). Stan zachowania budynku ogólnie zły i średni, część wnętrz mieszkalnych i parteru (o różnych funkcjach) remontowana sukcesywnie w różnych okresach czasu w stanie średnim i dobrym. Elewacja w stanie złym, szczególnie na elewacji frontowej, ale i na ścianach elewacji tylnych widoczne silne pęknięcia murów, liczne spękania i duże ubytki tynków (nawet rozległymi płytami, szczególnie od frontu) oraz silne przebarwienia tynków i polichromii. Nieczytelna pierwotna kolorystika budynku, niezbędne badania stratygraficzne i rozwarcstwienia celem rozpoznania pierwotnej kolorystiki obiektu. Zły stan obłachowania gzymów i zadaszek. Dobry i średni stan wnętrz, sień i klatki schodowe w stanie średnim i dobrym, cz. pomieszczeń m.in. sklepowych i mieszkalnych poddanych intensywnym zabiegom kompleksowym remontem powiązanych z całkowitą wymianą instalacji i remontowo-budowlanym powiązany, średni, lokalnie występują nietektoniczne spękania bez destabilizacji konstrukcji z niewielkim ubytkami drewna, Część współcześnie wyremontowanych piwnic w stanie dobrym co powiązane z kompleksowym remontem tych pomieszczeń m.in. na kotłownie.				
1. „Projekt renowacji elewacji z kolorystyką budynku. Projekt techniczny”, E.Raczyńska-Małkowska, J.Małkowski, Bydgoszcz 2002. 2. „Projekt wymiany instalacji centralnego ogrzewania budynku”, E.Wałaszek Bydgoszcz 2003. 3. „Ekspertyza mykologiczno-budowlana dot. zawilgocenia i zagryzienia budynku”, R.Guzewicz, Bydgoszcz 2005	20. Najpilniejsze postulaty konservatorskie. Postulowany kompleksowy remont konserwatorski elewacji budynku z wymianą tynków, rekonstrukcją detalu architektonicznego, jak i ujętaliceniem oraz opracowaniem kolorystyki fasady. Niezbędne uszczelnienie pokrycia dachu, ujętalicenie stolarki okiennej powiązane z wymianą części późniejszej stolarki na nawlazującą formą i konstrukcją do oryginalnych. Postulowany wpis do Rejestru Zabytków.				

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARK

TEKTURY I BUDOWNICTWA

ZAŁĄCZNIK NR 2

1.Miejscowość

BYDGOSZCZ

2.Obeekt (nazwa jak w karcie)

willa, ul.Jagiellońska 61

c.d. poz. 12

RZUT – budynek założony na planie mocno zróżnicowanego wieloboku z szeregiem prostokątnych i zaokrąglonych ryzalitów, aneksów, uskoków i wykamień. Wejście frontowe na sieni i w przestrzeni klatki schodowej w mocno wyłamany prostokątnym ryzalicie z prostokątnym uskokiem od wsch.; boczne wejście do pomieszczeń sklepowych w elewacji wsch., tutaj też prostokątny na rzucie aneks przeszklonej werandy. Od str. elewacji tylnej zaokrąglony narożnik ryzalitu północno wschodniego u zbiegu z korpusem przechodzący w uskok zejścia na poziom piwnic. Wejście na sień skomunikowane z poprzecznym, prostokątnym korytarzykiem, założonym w kier. wsch. prowadzącym w przestrzeni klatki schodowej (odsuniętej od osi sieni na wsch.). Pomieszczenia zasadniczo w układzie 2-traktowym głównie w układzie przehodnim skomunikowane od wąskich korytarzyków; zróżnicowane w zależności od kondygnacji; w parterze jednotraktowy układ zespolonych pomieszczeń sklepowych z aneksem werandy; w częściach pomieszczenia mieszkalne w układzie amfiladowym z mniejszymi rozlokowanymi od zach. pomieszczeniami sanitarno-gospodarczymi. na wyższych kondygnacjach pomieszczenia mieszkalne odchodzące od obszernej prostokątnej na rzucie sieni; przejście na kondygnację 2-piętra od str. zachodniej; tutaj pomieszczenia mieszkalne rozciągające się we wschodnich traktach, od zach. nie użytkowa przestrzeń z odsuniętą konstrukcją wieżby dachowej.

BRYŁA – budynek zestawiony w zasadzie z dwóch brył - prostej, prostopadłościennnej od zach. piętrowej nakrytej dachem 2-spadowym ze schodkowym szczytem od zach., zestawionej z przylegającym doń. uskokowo od zach. budynkiem o strukturze składającej się z szeregu prostopadłościennych brył o różnych gabarytach, z zaokrąglonymi - ryzalitem frontowym i narożem pn. wsch., z tarasami na ryzalicie frontowym tylnym i aneksie werandy. Budynek zasadniczo 2-piętrowy w partii środkowej z użytkowanym mieszkalnie poddaszem, nakryty dachami różnopłaciowymi, cz. podpiwniczony (od pn.) z użytkowym częsciowo mieszkalnym poddaszem i fragmentarnie (od wsch. i zach. z odsuniętą wieżką dachową). Wejście do budynku – na sieni - w ryzalicie frontowym oraz do pomieszczeń sklepowych od wsch. Główna klatka schodowa w tylnym, środkowym pn. trakcie; druga klatka schodowa na kolejną kondygnację odsunięta w kier. wsch. Budynek murowany cegły, tynkowany, dachy kryte papą.

ELEWACJE – zróżnicowane, wieloosiowe, z szeregiem ryzalitów aneksów, nastaw i tarasów urozmaicających bryłę szczególnie od strony frontowej i wschodniej, otwory okienne i drzwiowe w tynkowanych gładkich ścianach.

elewacja frontowa, pld. – mocno zróżnicowana, zestawiona z wyłamanych ryzalitami i zestawionych uskokowo większych brył i mniejszych górnich, także zróżnicowanych nastaw, zasadniczo 5-osiowa, z 2-osiową partią zach., 2-osiową partią od wsch. Tutaj z bonowanym narożem) z cofniętym głęboko aneksem werandy od wsch. i 1-osiową partią wysuniętego mocno, zaokrąglonego na narożach ryzalitu frontowego z wejściem na sień i do wnętrz budynku. Tylko partia zachodnia posadowiona na niewielkim, przestającym z lica cokole, generalnie o gładkich ścianach. Elewacji poprzuta ....

Właściciel założył: mgr Piotr Wniter, 06.2009 r.
Miejsce przechowywania negatywu:

„Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Historia, opis

różnoformatowymi, prostokątnymi otworami okiennymi^l otworem drzwiowym na sieni w przyziemiu , otworem w typie porte fenetre na wysokość tarasu; całość zwieńczona skromnym gzymsem, który obito od góry obłachowaniem.

Od frontu mocno wypchnięty z lica prostokątny, o zaokrąglonych narożnikach, ryzalit mieszczący w sobie na jego skraju zach. prostokątny, wydłużony otwór drzwiowy, poprzedzony szerokim stopniem, ujęty od zach. masywną, wolnostojącą kolumną z prostą, abakusową głowicą podtrzymującą skromne, monolityczne belkowanie obiegające cały ryzalit wyoblone jedynie w partii głowicy kolumny. (ściana ryzalitu w przyziemiu ceglana, współcześnie wybiałkowana z widocznym wąską lizeną dzielącą podziaty okienne. Całość wieńczy zaokrąglony na narożach i wyblony na osi całą szerokość ryzalitu, w układzie triforyjnym z wąską lizeną ceglanego muru). Nad gzymsem wysoki pas belkowania przepusty rytmem okien biegącym przez kolumny gzymsu i wysoki pas płaskiego belkowania z wpięta od góry prosta, ażurową balustradą, ryzalit w partii piętra otwiera się na szeroki taras mocno wypięty w kierunku zachodnim i nadwieszony łukiem, tworząc dołem niewielki podcień; w uskoku tarasu od zach. ażurowe, drewiane przepierzenia z trójkątnie zamkniętym przejściem do otworu drzwiowego prowadzącego do wnętrza mieszkalnego piętra. W strefie przyziemia od zach., bardzo szeroki i wyłamany łukiem odcinkowym na osi otwór okienny z prostym gzymsem podokiemnym, góra zwieńczony wydatnym, oprofilowanym gzymsem nadokiemnym oblo wyoblonym na osi i obłachowanym w tej partii odcinkiem kopuły. Wyżej, na poziomie piętra, cztery smukłe prostokątne, proste w wykroju otwory okienne w układzie zbliżony do quattrofornum. Od wsch. partia przyziemia z głęboko bonowanym wsch. narożem budynku, i z - prawie w całości obejmującym powierzchnię ścian - szerokim, prostokątnym wykrojem okiennym z masywnym, litym gzymsem podokiemnym przechodzącym przechodzącym znacznie poza lico muru w kierunku wschodnim, tworząc gzymis wieńczący dla niskiego, monolitycznego murku łagodnie łukiem spływającym na skraju wschodnim.

W strefie piętra korpusu trzy zróżnicowane, prostokątne (dwa w strefie tarasu), proste wykroje – na skrajach okienne, po środku otwór typu „porte fenêtre” umożliwiający komunikację z pomieszczeniami mieszkalnymi kondygnacji. Kondygnacja piętra zamknięta góra uskokiem i nieco wyższą partią od wsch., zwieńczona prostym w formie, niewielkim gzymsem z okapem obitym blachą. Cofnięta ściana nastawy II-piętra (zlicowana z partią zachodnią) o analogicznej artykulacji prostej, gładkiej ściany przepartej jedynie prostokątnym, prostym w wykroju otworem okiennym, zwieńczona prostym, nieznacznie oprofilowanym gzymsem. Od wsch. także zlicowana ze ścianą nastawy, nieco niższa ścianka kolankowa z pojedynczym niewielkim, prostokątnym w wykroju okienkiem poddaszowym

elewacja boczna, wschodnia - wieloosiowa, z niższym ryzalitem frontowym od pld., i korpusem zasadniczym bonowanym na skraju pld. wyłamanym góra z widocznymi w tle nastawami poddasza i trzeciej kondygnacji, poprzedzonym parterową, przeszkloną werandą z tarasem od góry i piętrowym, zaokrąglonym ryzalitem na skraju pln. W przyziemiu od pld., współcześnie przeparte wejście do wnętrz sklepowych z otworem drzwiowym flankowanym przez dwa smukłe otwory okienne ujęte szeroką, wspólną opaską.

W tej strefie przyziemia oddzielone od piętra masywnym blokowym, ciągłym gzymsem kordonowym. Na wys. piętra pojedynczy, prostokątny, prosty w wykroju otwór okienny; całość zamyka niewielki, prosto profilowany gzymis wieńczący. pln. partie korpusu poprzedza w przyziemiu szeroka, parterowa,

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW AR¹ REKTURY I BUDOWNICTWA

ZAŁĄCZNIK NR 1

1.Miejscowość BYDGOSZCZ	2.Obiekt (nazwa, jak w karcie) willą, ul.Jagiellońska 61	3.Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) historia, opis
c.d. poz. 12		

.....budynku mieszkalnego. W 1928 r. projektuje on i stawia wokół swojej nieruchomości parkan na betonowym fundamencie z ceglany filarkami. 12 listopada 1929 r. Jaworski wnosi o pozwolenia na budowę i projektuje na swojej parceli zabudowania warsztatu stolarskiego, które powstają ostatecznie rok później, mimo protestów właścicieli okolicznych parcel uzasadniający sprzeciw przeznaczeniem części tej dzielnicy pod niską zabudowę willową z ogrodami (powołano się na plan Stubena, projektanta kompleksu bydgoskiej Sielanki) z wyjątkiem zabudowy fabrycznej. Antoni Jaworski to budowniczy bydgoski, mistrz murarski i cieśliski, absolwent Państwowej Szkoły Budowlanej w Poznaniu, działający na podstawie zaświadczenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych nr 1141 z dn. 25.04.1938 r. oraz kart rywalizacyjnych na mocy złożonych egzaminów przed Izba Rzemieślniczą. Swoje przedsiębiorstwo prowadził od 1922 r.].

W 1932 r. A.Jaworski zwroca się z prośbą do Policji Budowlanej o pozwolenie na przebudowę istniejącego budynku (na parceli już o nowej numeracji Promanada 13) i dobudowę do niego nowego domu mieszkalnego, równolegle powstają projekty przebudowy i rozbudowy budynków po stronie wsch. parceli z przeznaczeniem na pomieszczenia biurowe. wg przedstawionych projektów do „starszego” budynku mieszkalnego od wsch. miał zostać dobudowany nowy budynek mieszkalny mieszczący 4 pokoje werandę i balkon. Po wsch. stronie parceli rozbudowano i znacznie powiększono o dodatkowe aneksy budynki warsztatowo-biurowe zakładów stolarskich.

W 22 czerwca 1939 r. Jaworski przedstawia projekty dekoracyjnego ogrodzenia od str. ulicy, które jednak nie zostało wykonane.

W 1946 r. następuje przebudowa części pomieszczeń biurowych stolarni, a w 1948 r. zatwierdzono projekt rozbudowy także warsztatów stolarskich. W 1958 r. wydano zezwolenie na dobudowę 3 dodatkowych pomieszczeń do istniejącego budynku należącego wówczas do Henryka Jaworskiego powstały wg proj. Franciszka Świertlika, w tym też czasie wybudowano wiatę o drewnianej konstrukcji przy warsztatach stolarskich. Zakłady upaństwowiono i przejęto je Miejskie Przedsiębiorstwo Produkcji Pomocniczej z siedzibą w Bydgoszczy przy Jagiellońskiej 61 a. W parterze budynku (od wsch.) wspólnie miała swoje pomieszczenia filia Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej z czytelnią, zlikwidowana w latach 90-tych, obecnie mieści się tutaj sklep z wyposażeniem łazienek. resztę pomieszczeń użytkowych zajmują lokatorzy, budynek administruje ROM nr 4 przy ul.Fordońskiej. Do lat 70-tych właścicielem posesji pozostaje Henryk Jaworski, który pozbawiony zostaje własności na rzecz Skarbu Państwa. Od tej chwili budynek administrowany jest przez bydgoską Administrację Domów Mieszkalnych (ob. ROM nr 4, ul.Fordońska 4).

W parterze budynku (od wsch.) wspólnie mieszka swoje pomieszczenia filia Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej z czytelnią (od 1977 r. funkcjonowała tutaj czytelnia zbiorów specjalnych ówczesnej Centrali Wynajmu Książek), zlikwidowana w latach 90-tych (wykonanie umowy w 1995 r.), od 2005 roku mieści się tutaj sklep z wyposażeniem łazienek, resztę pomieszczeń użytkowych zajmują lokatorzy.

Władkę założył: mgr Piotr Winter, 06.2009 r.

Miejsce przechowywania negatywu:
Miejsce przechowywania negatywu:

Dom wzniесiono w stylistyce nieco mieszanej łączącej "rostotę wcześniejszego pseudoklasycystycznego „starszej” partii domu z funkcjonalistyczną formą nowej willi nawiązującej do międzywojennej architektury modernistycznej

ć.d. poz. 13

Otwory, stolarka okienna – duża różnorodność form i rodzaju wykrojów okiennych - małych kwadratowych, oraz średnich i dużych prostokątnych. Konstrukcja okien zarówno oryginalna drewniana, skrzynkowa, zdwojona i krosnowa , jak i współczesna, plastikowa. Występują przede wszystkim pierwotne, drewniane okna 1- 2- i 3- podziałowe, 1-, 2-, 4- i 5- poziomowe, zdwojone, skrzynkowe i krosnowe, pojedyncze z prosto profilowanymi listwami przemykowymi, szprosami i i listwami ślepenia. W ryzalicie frontowym wielokwaterowy ciąg okienek (od supraporty przez całą szerokość ryzalitu) w układzie triforyjnym, (cz. ze szprosami dzielącymi kwaterki na dwa podziały). Pozostałe oryginalne okna to głównie wydłużone prostokątne, 2-podziąłowe (w ryzalicie tylnym) i od str. elewacji tylnej analogiczne wydłużone 4-poziomowe z szeroką listwą ślepenia i 5-poziomowe w strefie klatki schodowej. Występują także okna 2-poziomowe-2podziałowe z szeroką , prosto profilowaną listwą ślepenia. Zachowane także okna 3-podziąłowe, 2-poziomowe z listwą szprosu w dolnej partii wydzielającej dołem niską, prostokątną kwaterkę z lufcikiem. Okna poddasza niewielkie, 1-kwaterowe z pionowym szprosem oraz proste, skrzynkowe 2-podziąłowe okna na wys. 2 piętra (w cz. użytkowej, mieszkalnej) Oryginalna stolarka zachowana w aneksie przeszklonej werandy gdzie konstrukcja ramowa składa się z szeregu (cz.nieotwieralnych) 2-poziomowych skrzydeł z górną, niewielką kwaterą wydzieloną profilowanym ślepieniem.

Pozostałe otwory okienne zaopatrzono we współczesne plastikowe, wieloskrzydłowe wielokwaterowe, 1-, 2- poziomowe i podziałowe okna o konstrukcji rozwieralno-uchylnej; od frontu zespolony układ 5-skrzydłowych okien z 6-kwaterowym podziałem szprosowym skrzydła.

Otwory drzwiowe – drzwi frontowe oryginalne, prostokątne, drewniane, pełne, 1,5 skrzydłowe z prostą kolumnenką, kolistym reliefem na skrzydle i otworem oryginalnego listownika w mniejszym skrzydle; przeszkloną supraportę tworzą ciąg niewielkich krosnowych, okienek w układzie triforyjnym biegących przez całą szerokość ryzalitu. Drzwi na poziom piwnic oryginalne, prostokątne, pełne, o konstrukcji płycinowo ramowej. Drzwi do wnętrz sklepowych współczesne, plastikowe, 3-skrzydłowe, cz. przeszklone. Drzwi w aneksie werandy przeszklone, 1-skrzydłowe powtarzają formę i konstrukcję okien werandy z szeroką listwą analogiczną do ślepenia okien i wydzieleniem skrzydła dolnego na dwie kwatery z prostokątną płytiną u dołu.

W sieni pierwotne, drewniane, drzwi wahadłowe, przeszklone w 6/7 (u dołu płytina) z podziałem na prostokątne, przeszklone kwatery. Pozostałe drzwi parteru pierwotne i współczesne, drewniane, 1-skrzydłowe, o konstrukcji płycinowo-ramowej i płytowe. Na wys. piętra, przejście z sieni na 2 klatkę schodową poprzez oryginalne, drewniane, 2-skrzydłowe drzwi, przeszklone także w 6/7 powierzchni skrzydła z podziałem na prostokątne, przeszklone (prostokąt leżący) kwatery z niewielką, prostokątną płytiną u dołu (drzwi w płytce drewnianej framudze z opaską). Drzwi we wnętrzach mieszkanych oryginalne i współczesne, drewniane, płycinowo-ramowe i pełne, płytowe. W piwnicach drzwi analogiczne, pierwotne i współczesne, drewniane, 1-skrzydłowe, płycinowo-ramowe i płytowe, pełne.

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITECTURY I BUDOWNICTWA

ZAŁĄCZNIK NR 3

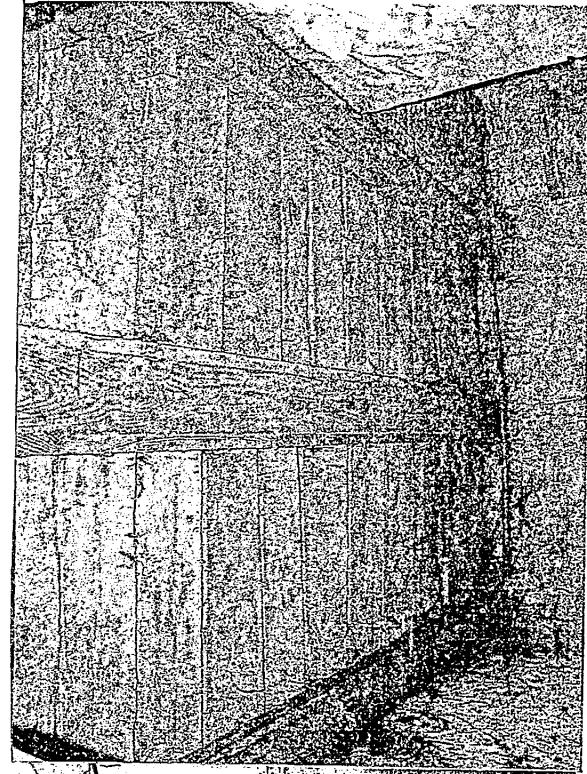
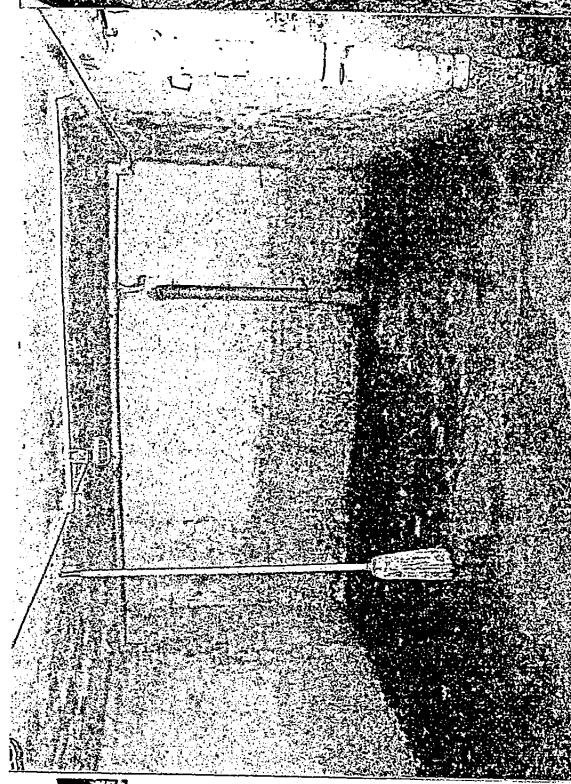
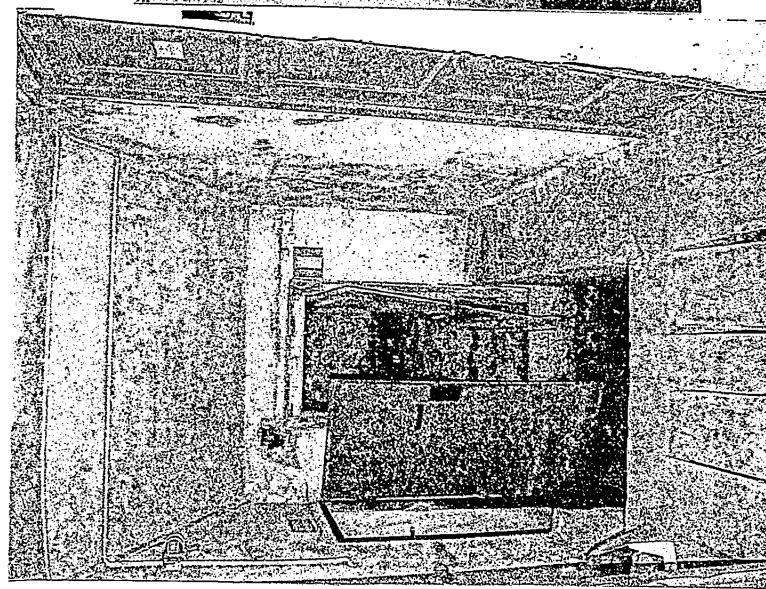
1. Miejscowość:

B Y D G O S Z C Z

2. Obiekt (nazwa, jak w karcie)

willa, ul. Jagiellońska 61

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
fotografie

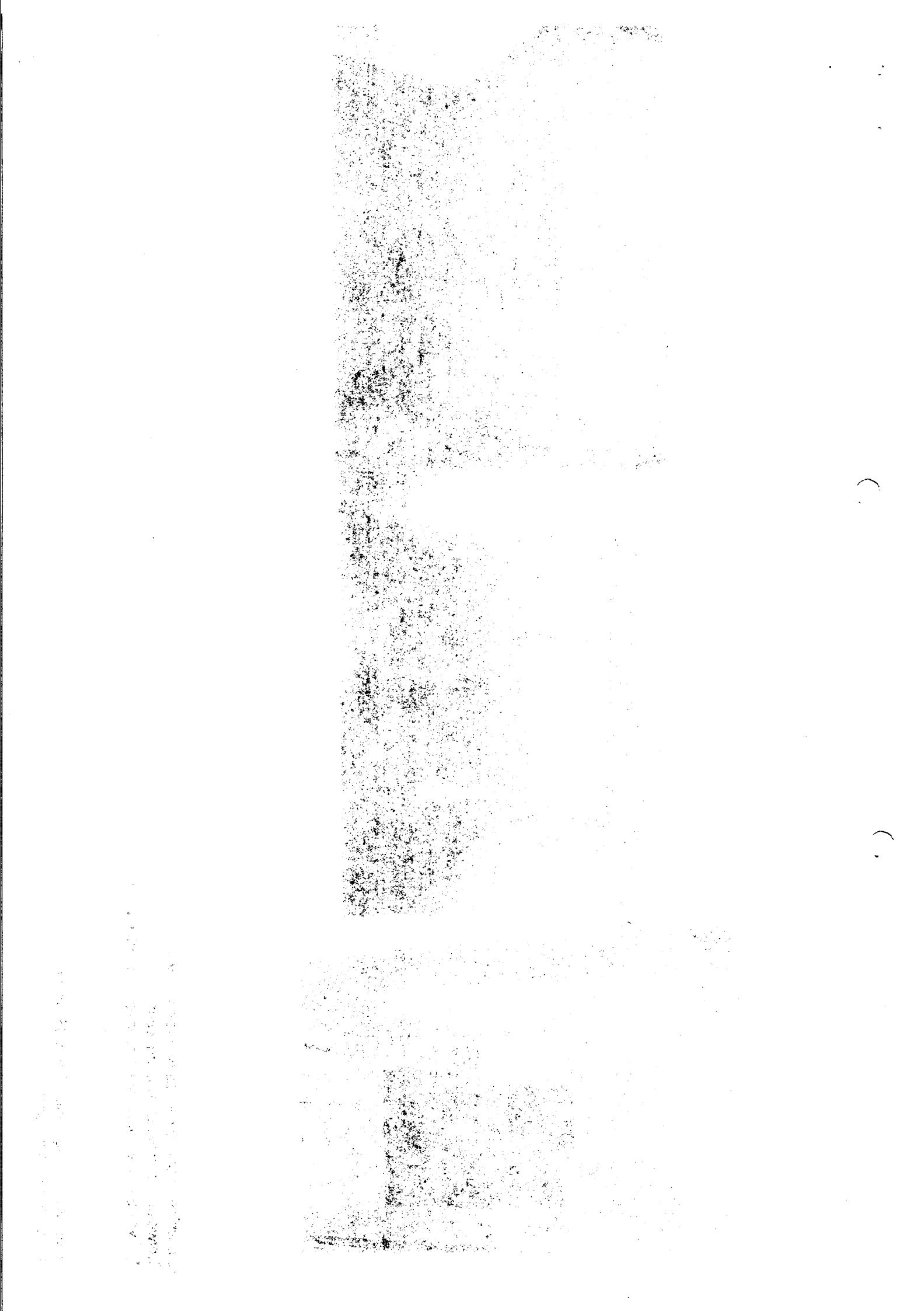

32. piwnice - zejście na niższy poziom piwnic.

33. piwnice - pomieszczenie od wsch.

34. piwnice - drewniany strop środkowej partii piwnic.

Wkładkę złożył: mgr Piotr Winter, 05.2009 r.
Miejscowość przechowywania negatywów:

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITECTURY I BUDOWNICTWA

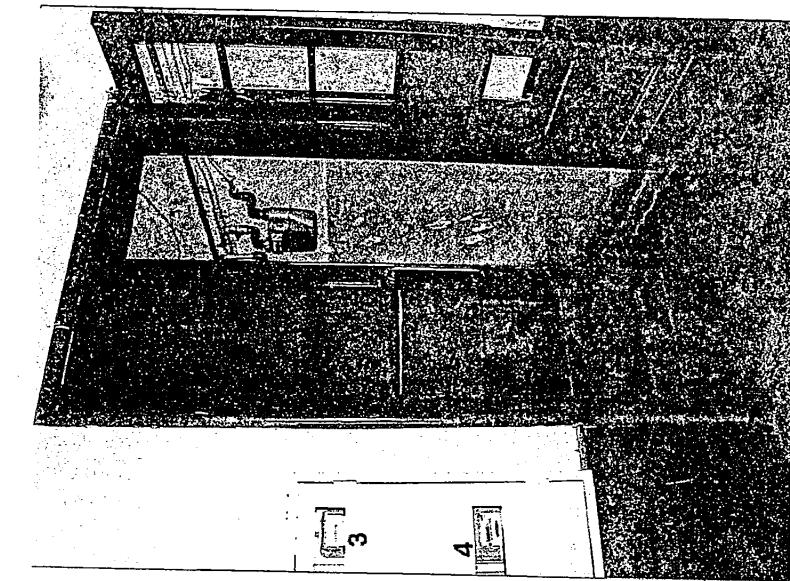
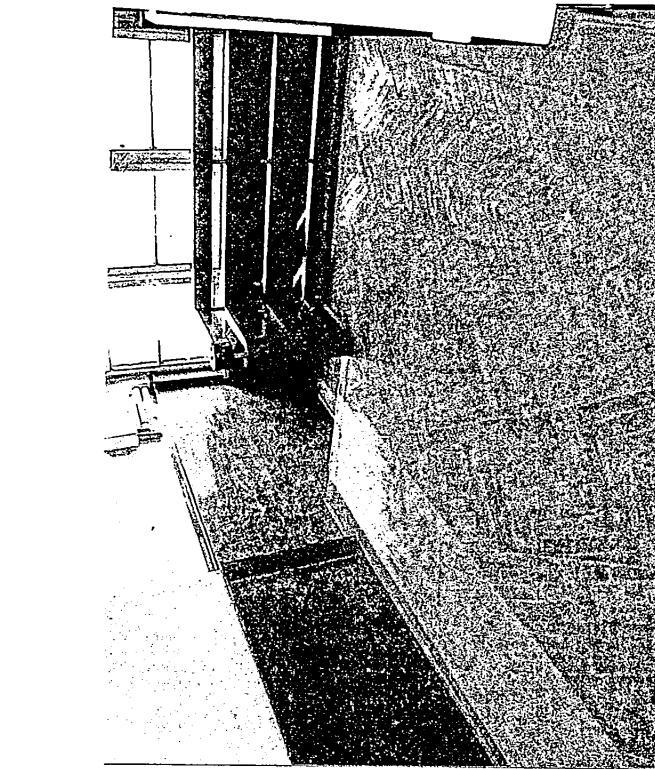
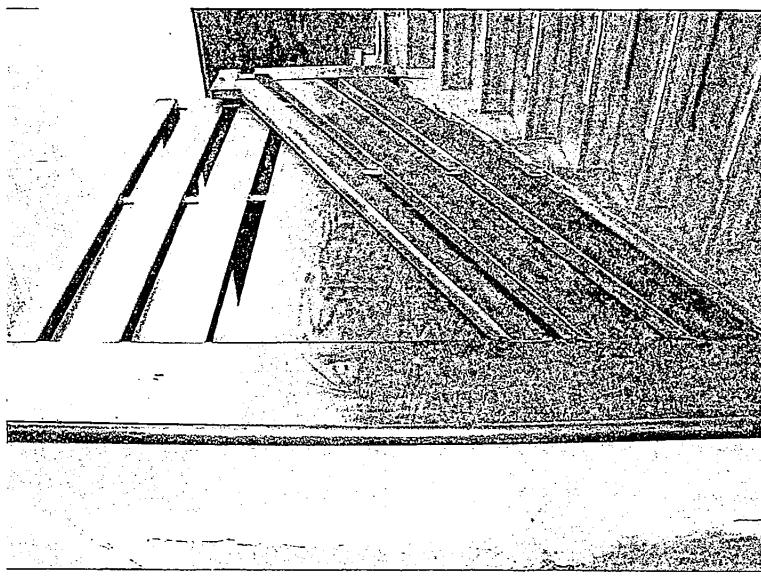
I.Miejscowość
B Y D G O S Z C Z

2.Objekt (nazwa jak w karcie)

willa, ul.Jagiellońska 61

ZAŁĄCZNIK NR

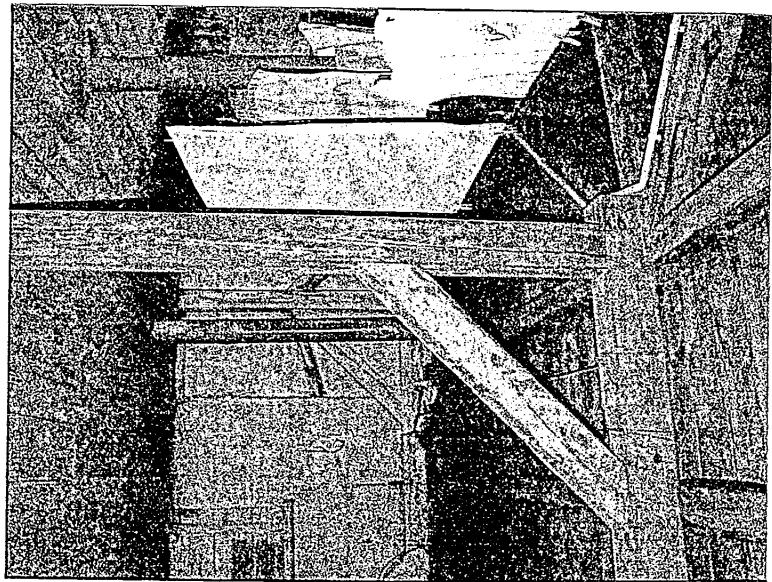
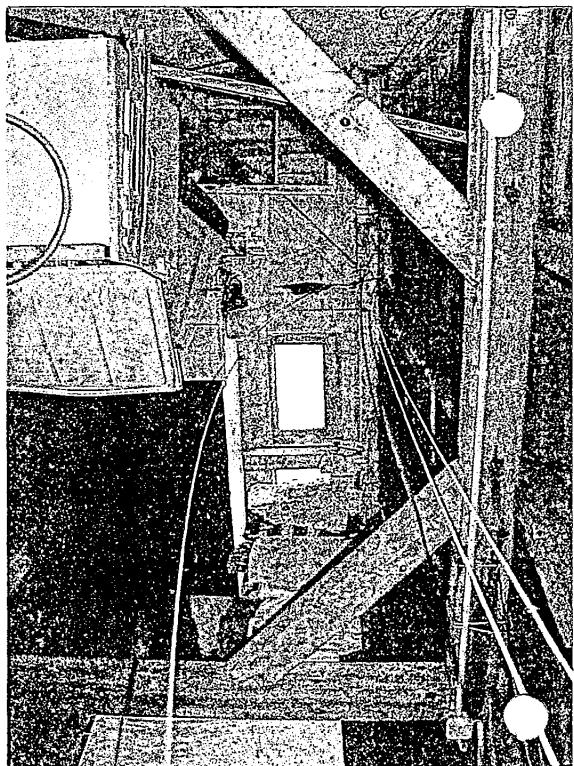
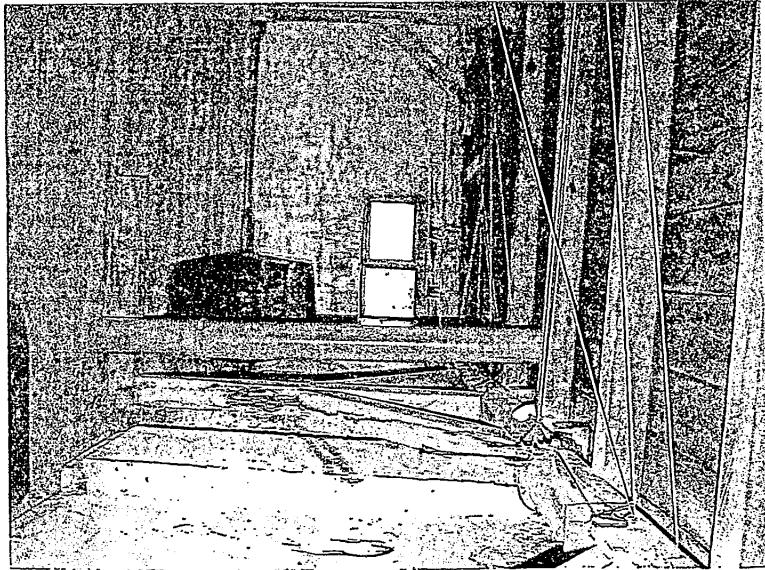
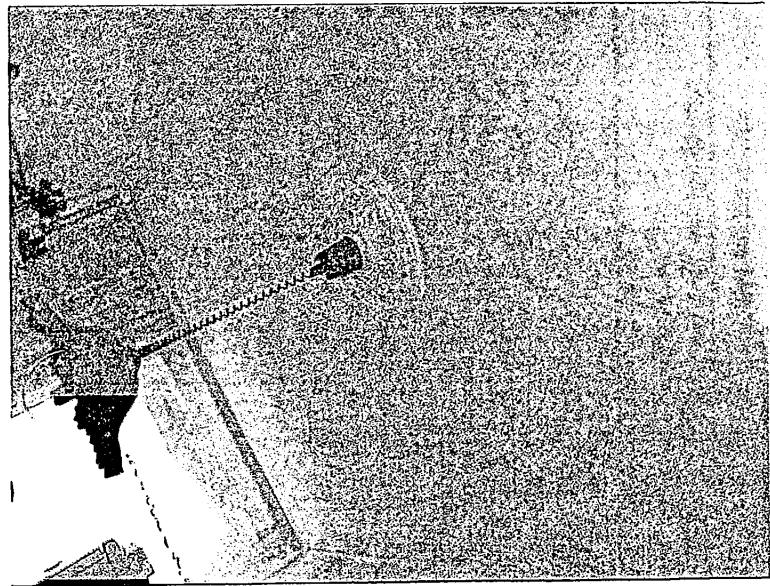
3.Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
fotografie

25. główna klatka schodowa widok z półpiętra w kier. zach.
26. piętro – widok na rozległą sień w kier. pn. zach.
27. piętro – drzwi prowadzące na boczny korytarz i klatkę schodową na II piętro

Wkładkę złożył: mgr Piotr Winter, 05.2009 r.
Miejsce przechowywania negatywu:

28. piętro - wnętrze, sufit z rozetą
29. poddasze - konstrukcja wieżowej dachowej
30. poddasze - słup z mieczami po środku poddasza
31. poddasze - ściana wsch.

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

1.Miejscowość

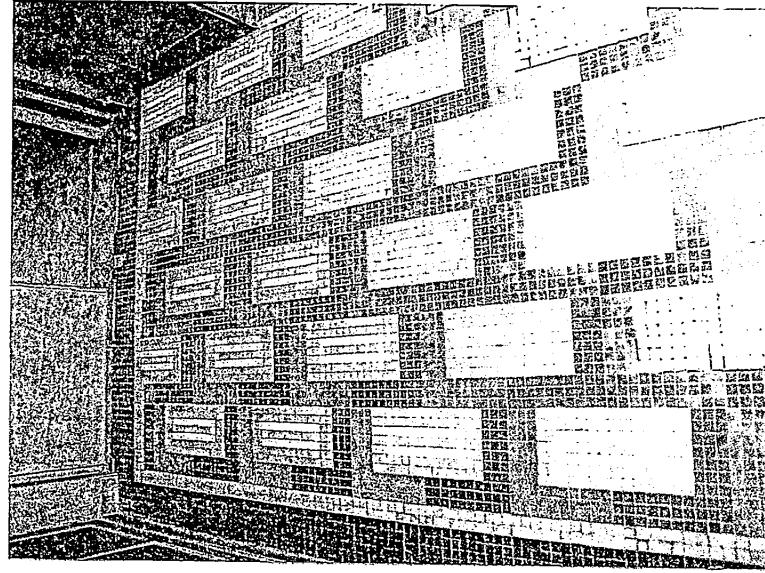
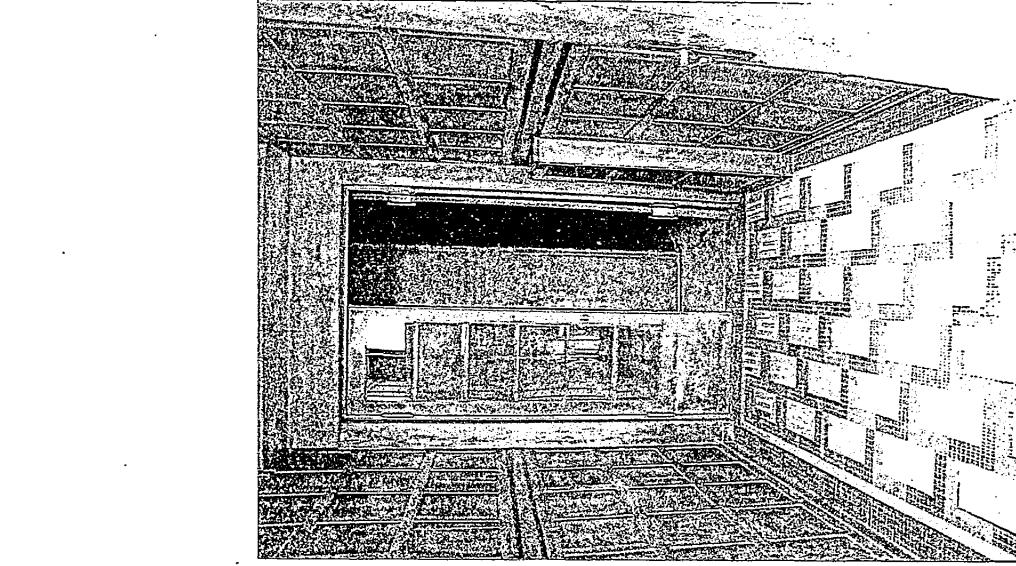
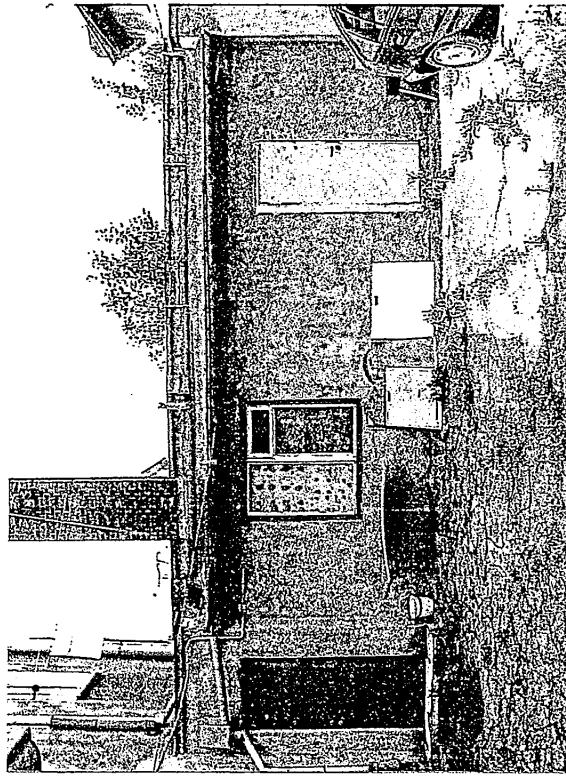
B Y D G O S Z C Z

2.Objekt (nazwa jak w karcie)

willa, ul.Jagiellońska 61

ZAŁĄCZNIK NR

3.Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
fotografie

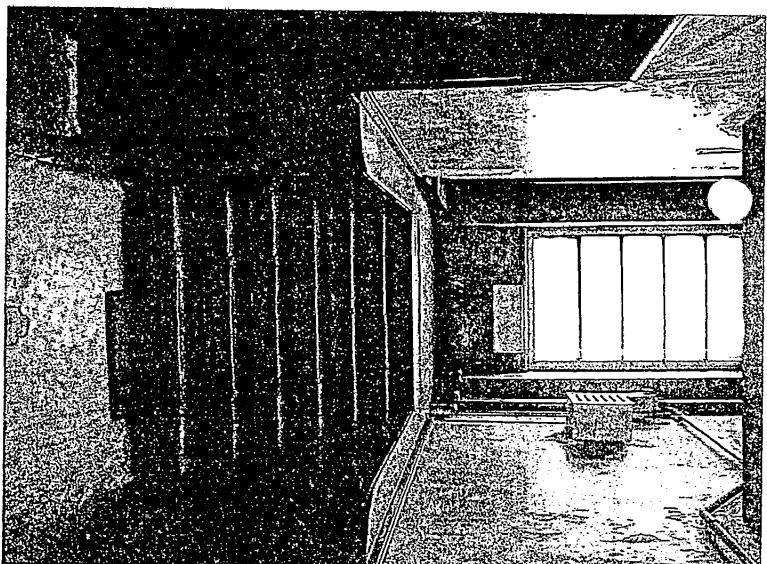
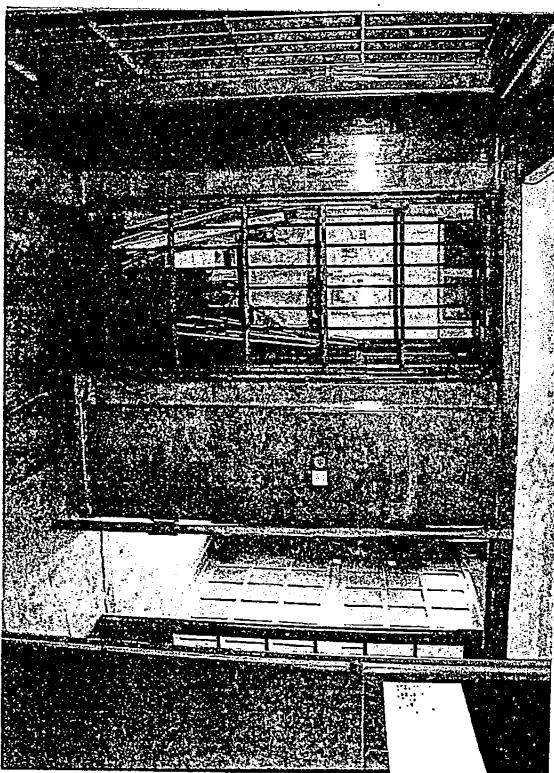
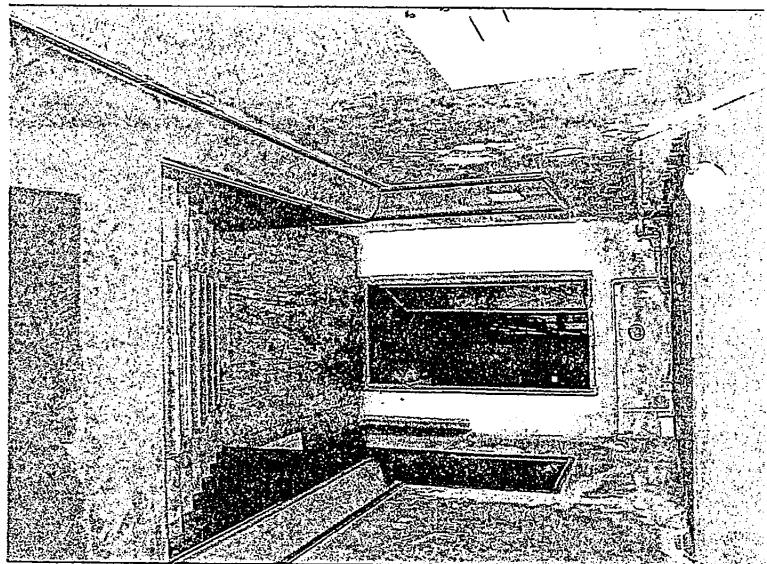
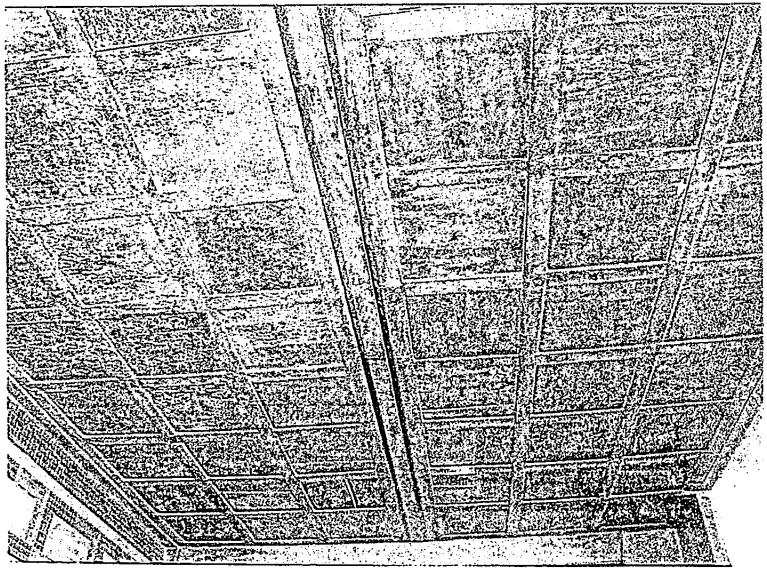
18.budynek gospodarczy na parcele od zach.

19.widok na sien od pld..

20.oryginalna, mozaikowa posadzka w sieni.

Wkładkę złożył: mgr Piotr Winter, 05.2009 r.
Miejsce przechowywania negatywów:

21. sień – zachowana kasetonowa, drewniana boazeria.
22. sień wewnętrzna, parter – widok w kier. pół.
23. parter - widok na klatkę schodową w kier. półn.
24. widok z klatki schodowej na parter, w kier. półd..

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

ZAKŁĄCZNIK NR

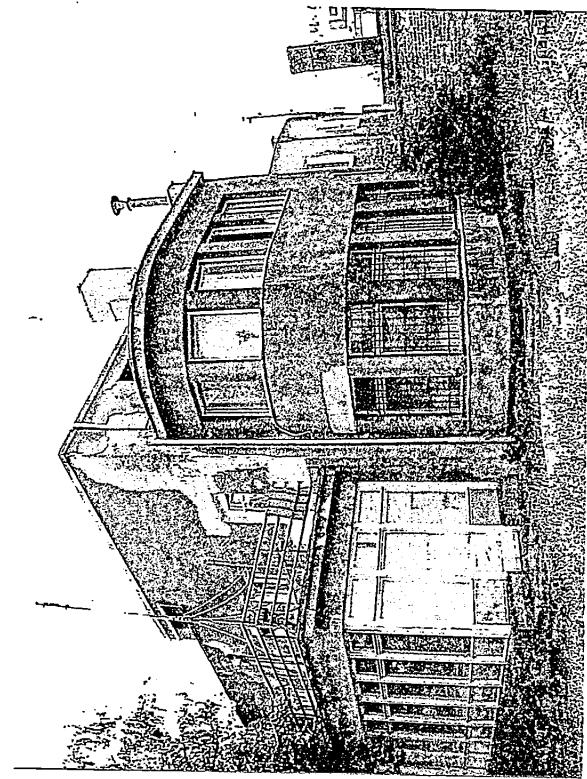
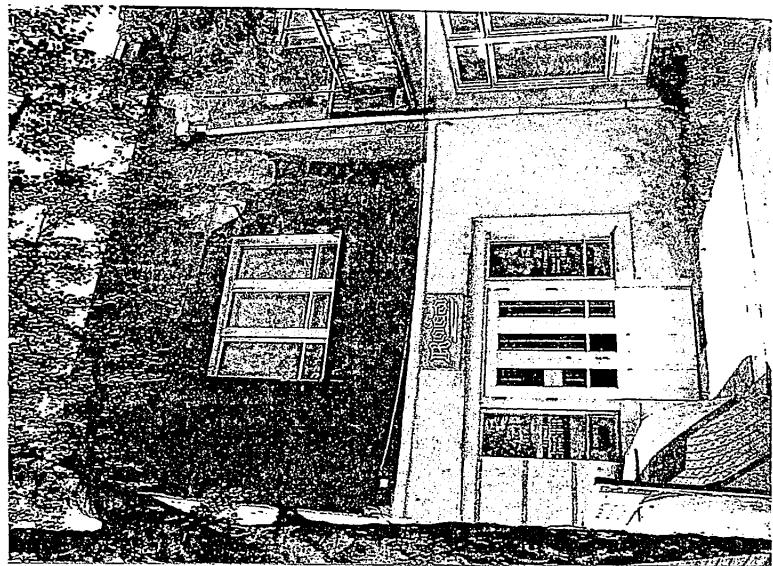
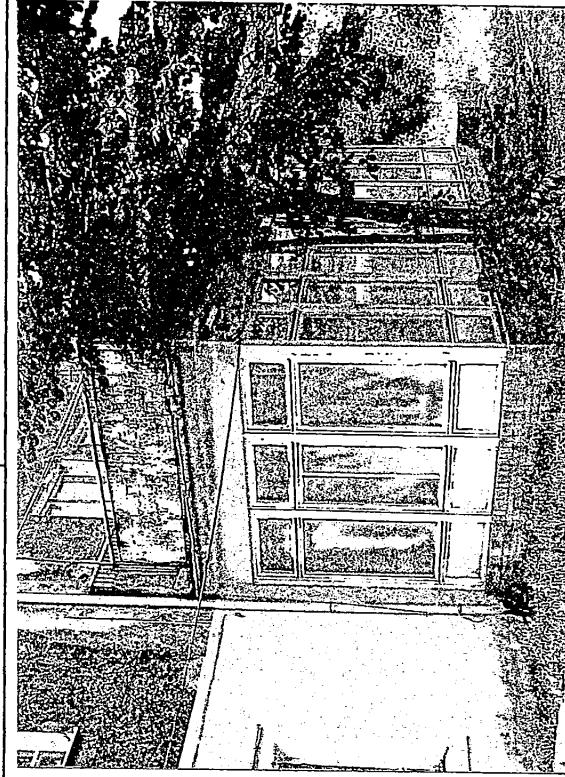
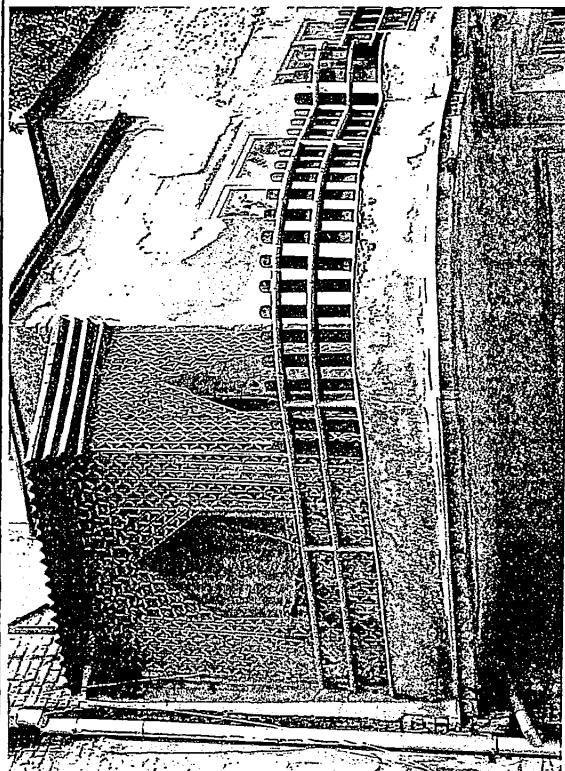
3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
fotografie

B Y D G O S Z C Z

willa, ul.Jagiellońska 61

1.Miejscowość

2.Obiekt (nazwa jak w karcie)

10. elewacja frontowa, taras na wys. piętra.

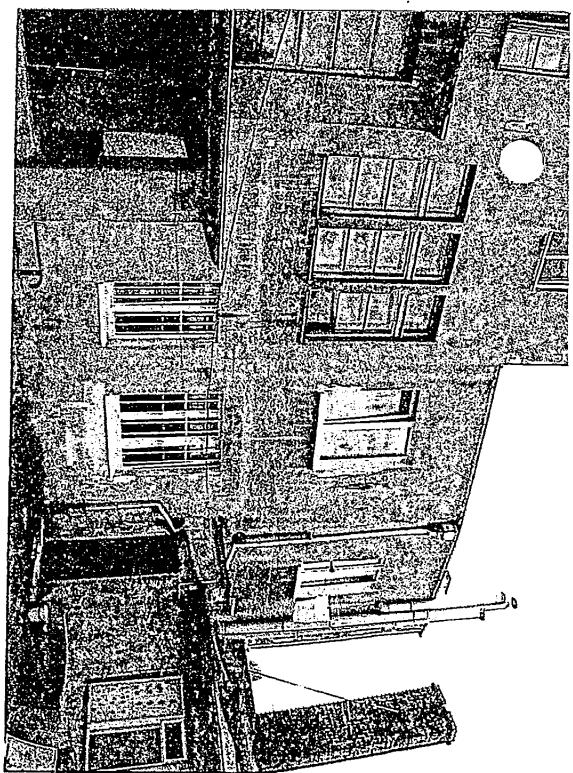
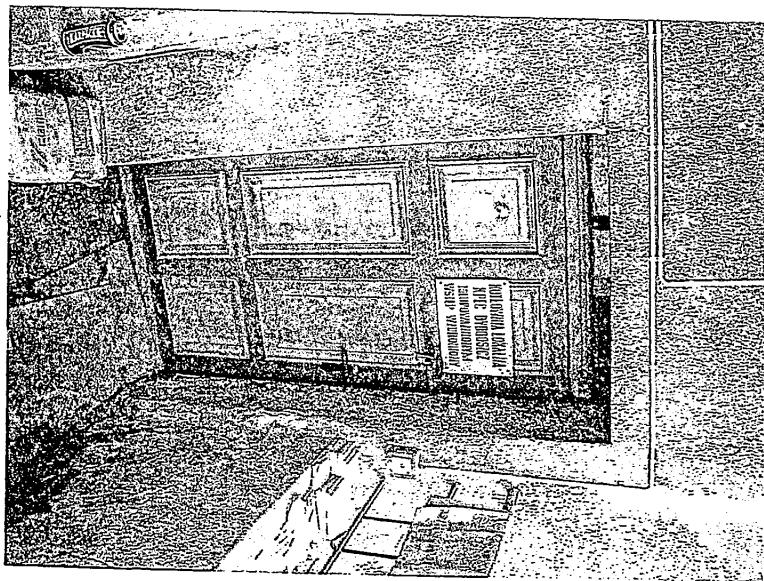
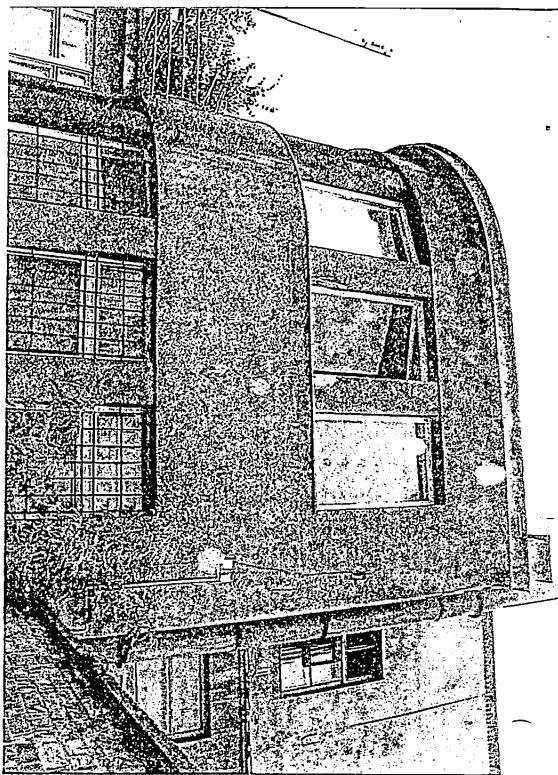
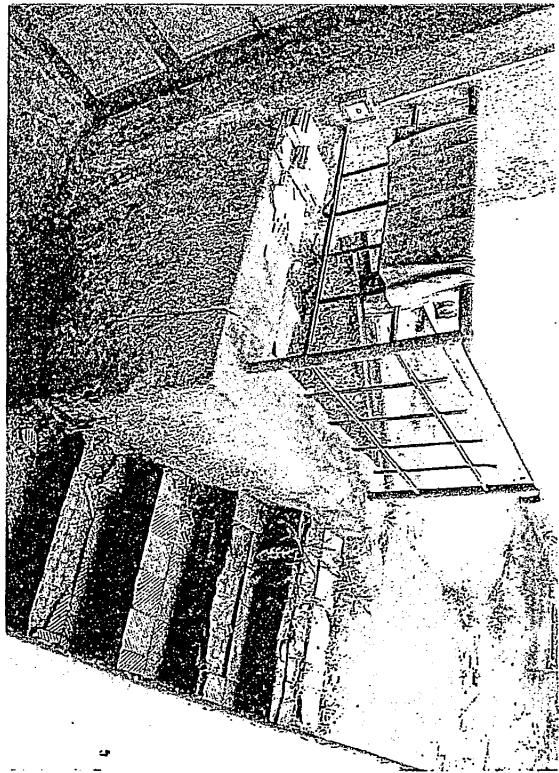
11. fragm. elewacji bocznej wsch.

12. weranda przy elewacji wsch.

13. widok ogólny od pn. wsch.

Wkładkę złożył: mgr Piotr Winter, 05.2009 r.
Miejsce przechowywania negatywu:

14. fragm.naroża półn. wsch.
15.elewacja tylna, partia zach.
16.ociembowanie zejścia poziom piwnic.
17.drzwi do piwnic budynku.

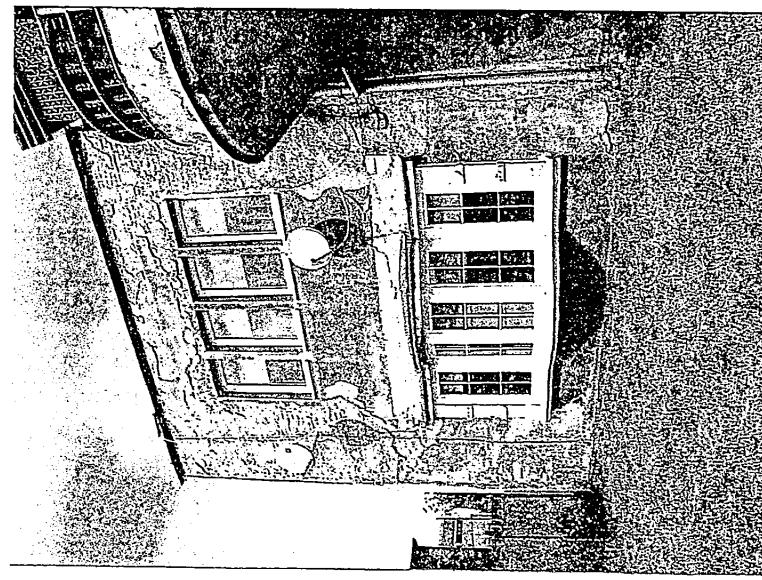
WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

1. Miejscowość
B Y D G O S Z C Z

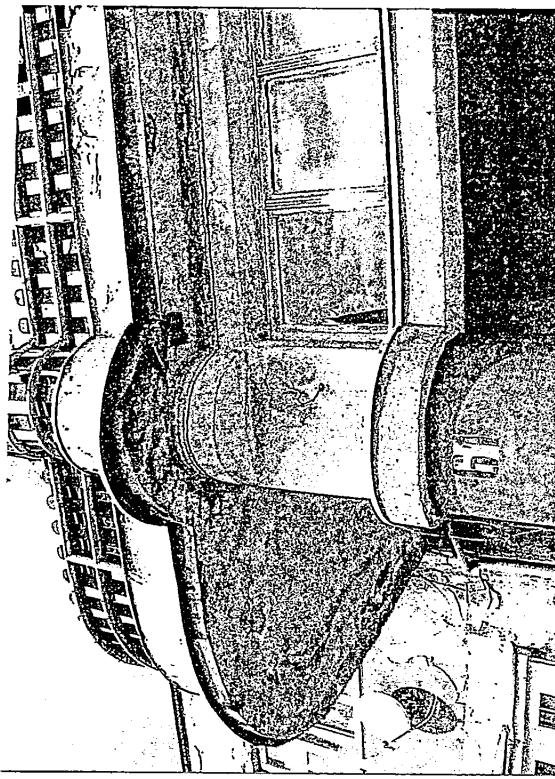
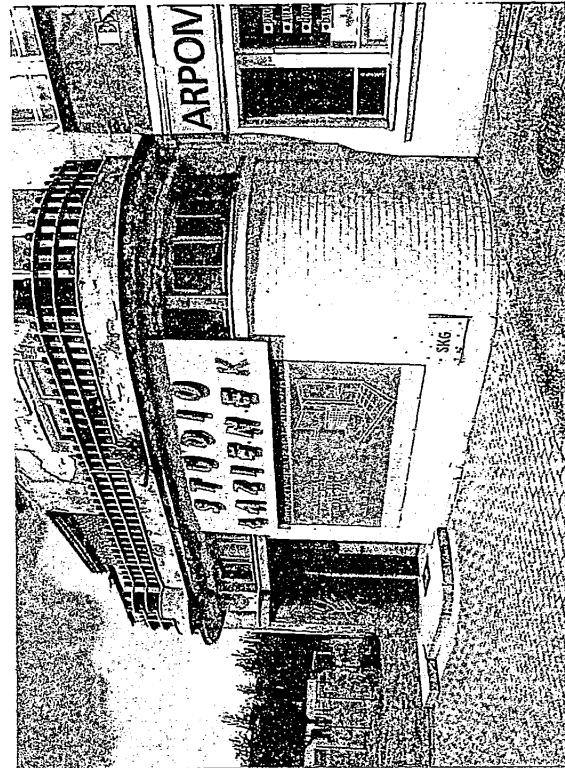
2. Obiekt (nazwa, jak w karcie)
willa, ul.Jagellońska 61

ZAŁĄCZNIK NR

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
fotografie

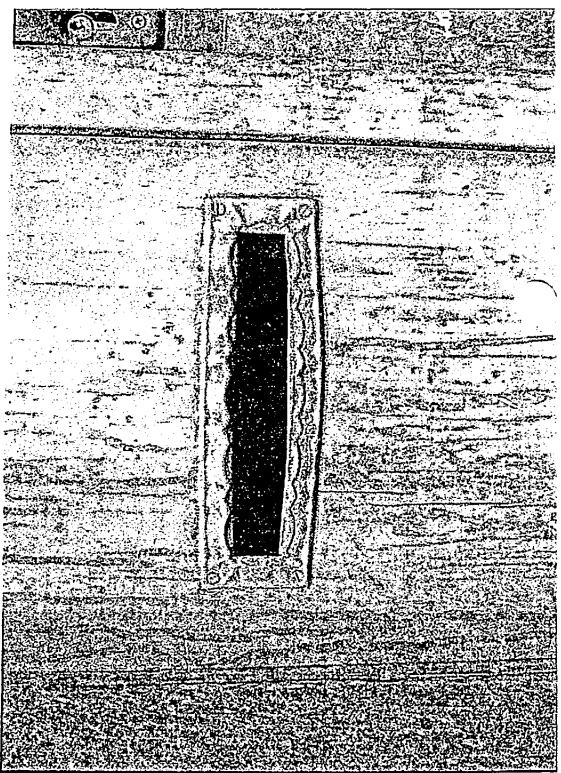
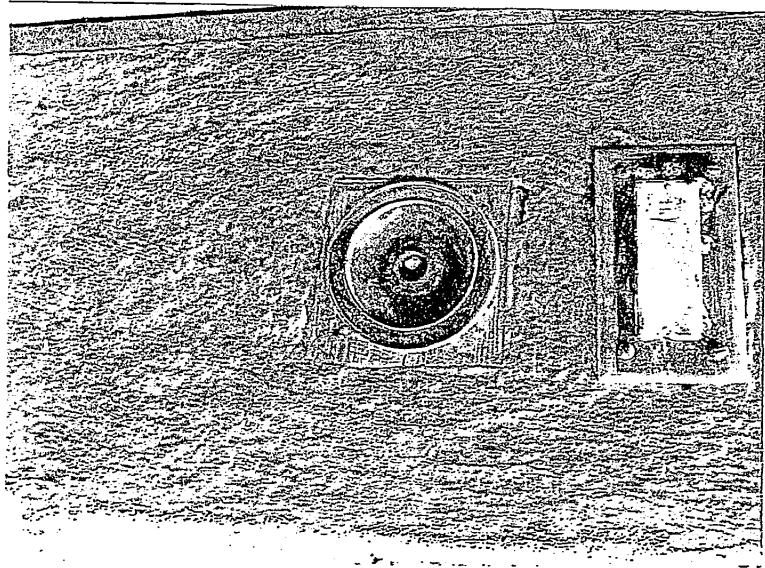
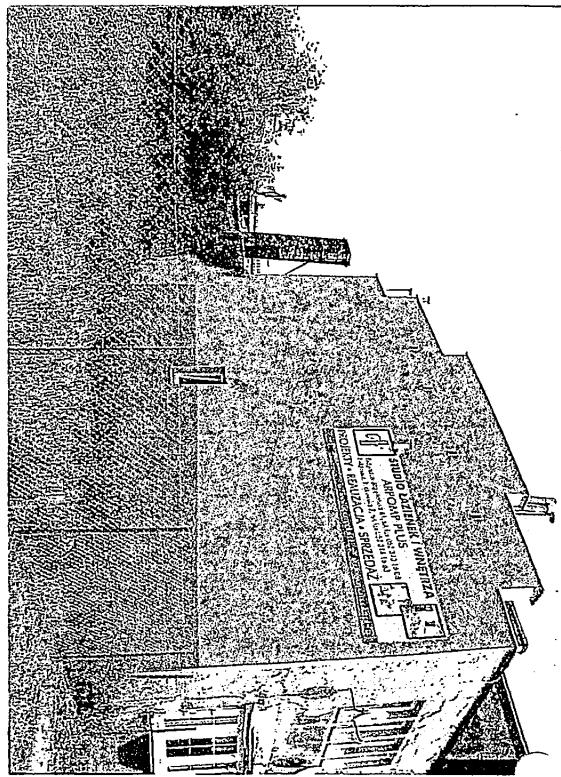
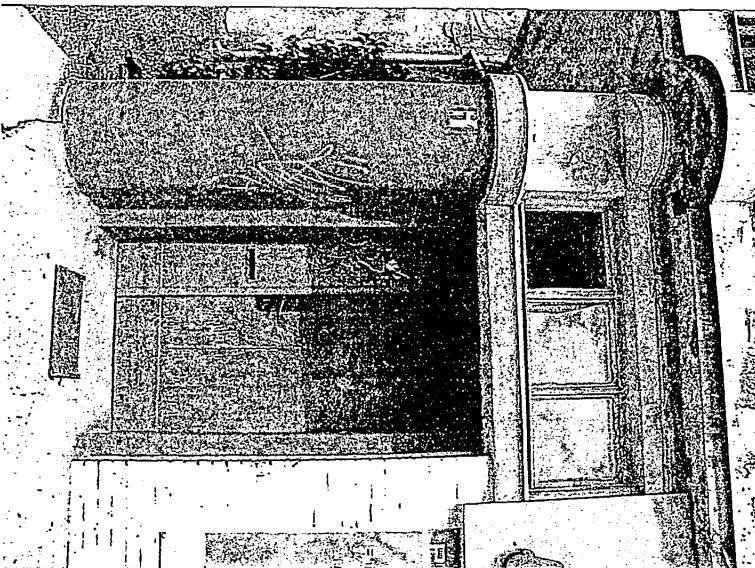

3. fragm.elewacji frontowej, partia „starsza” zachodnia
4. elewacja frontowa – partia portalowa
5. fragm.nadświetla portalowego

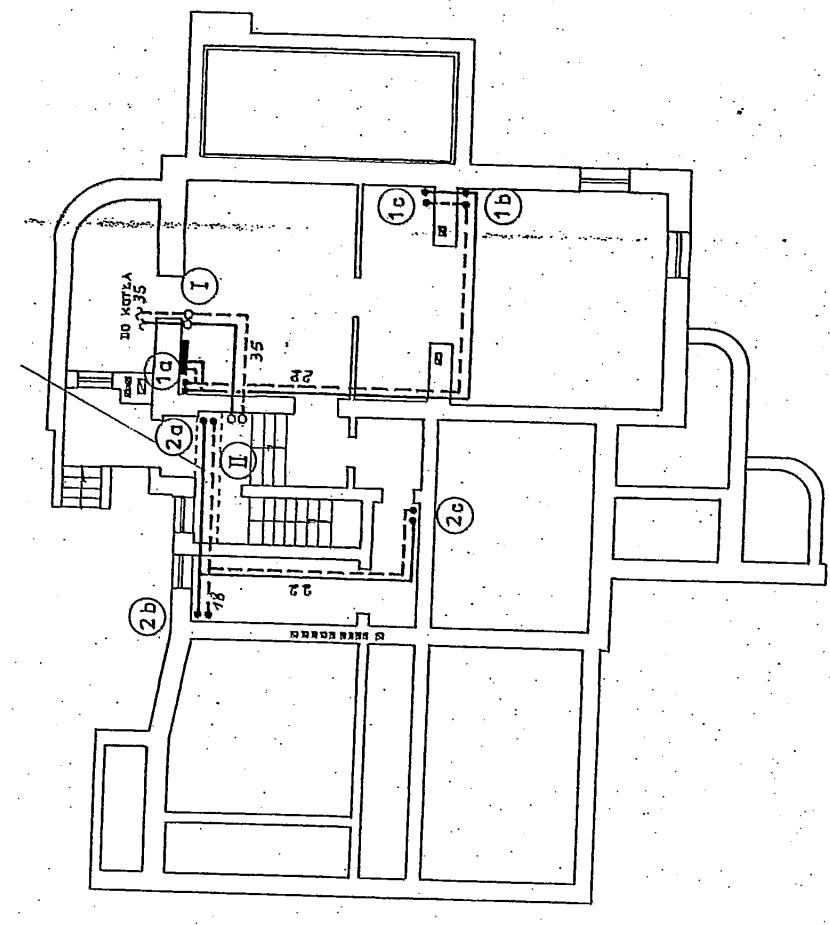
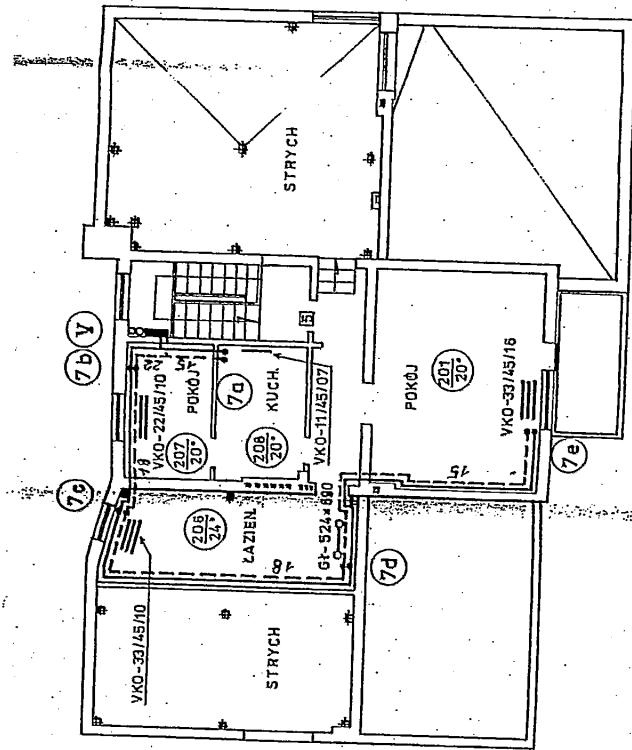

Wkładkę złożył: mgr Piotr Winter, 05.2009 r.
Miejsce przechowywania negatywu.

- 6.elewacja boczna, zach.
7.główne drzwi frontowe.
8.zachowany otwór listownika w futrynie drzwiowej.
9.zachowana obudowa dzwonka w ościeżach drzwi.

Rzut poziomy piwnic i poddasza
rys. E.Wałaszek (wg „Projekt wymiany instalacji centralnego ogrzewania budynku, Bydgoszcz 2003”).

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

ZAŁĄCZNIK NR

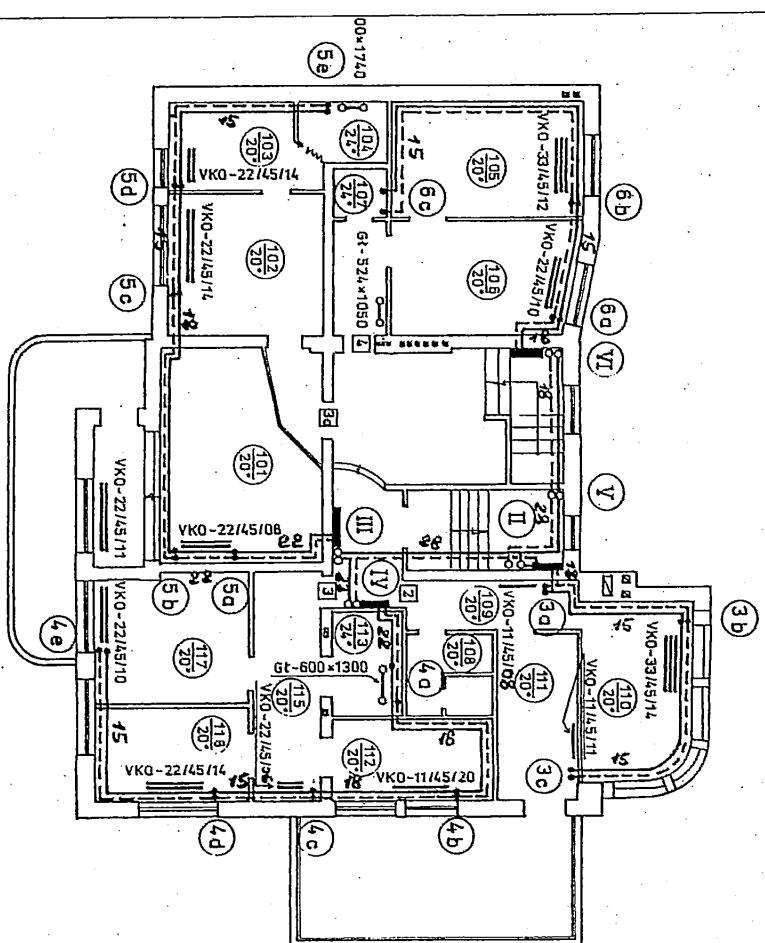
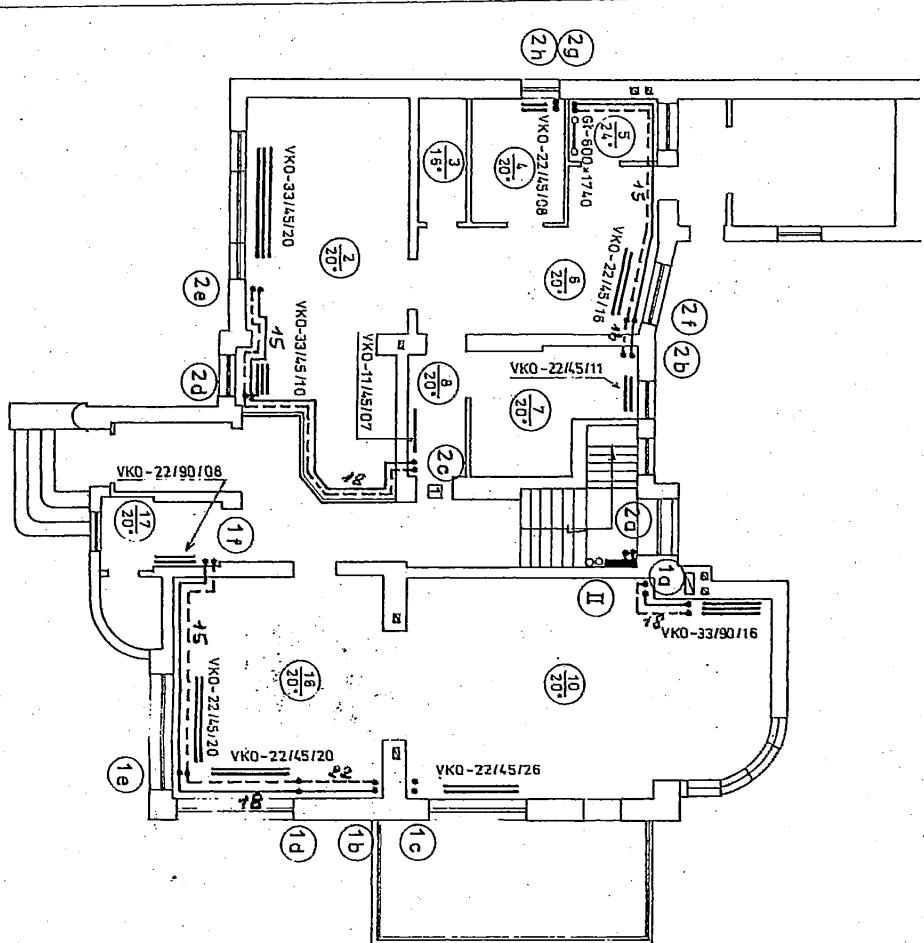
1. Miejscowość
B Y D G O S Z C Z

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

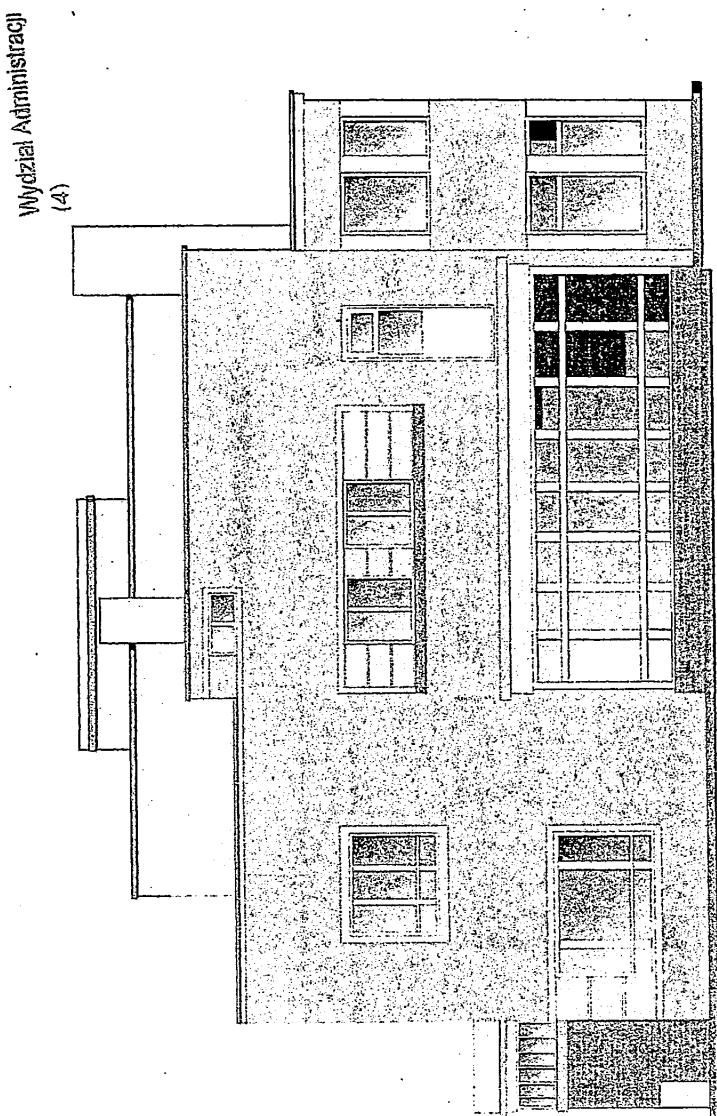
willa, ul.Jagiellońska 61

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
plany i rysunki

Rzut poziomy parteru i piętra
rys. E.Walaszek (wg „Projekt wymiany instalacji centralnego ogrzewania budynku, Bydgoszcz 2003”).

Projekt kolorystyki – elewacja boczna, wsch. budynku
Proj. E.Raczyńska – Małkowska, J.Makowski, (wg „Projekt renowacji elewacji z kolorystyką budynku. Projekt techniczny, Bydgoszcz 2002.”)

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

ZAŁĄCZNIK NR

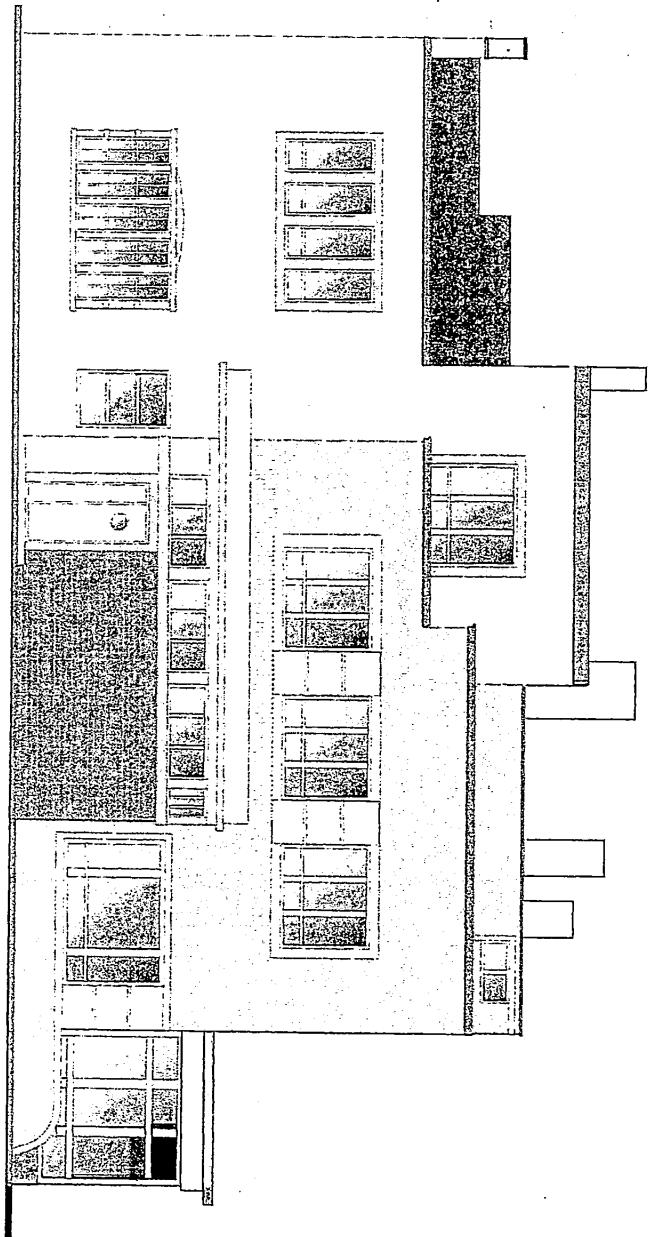
1.Miejscowość
B Y D G O S Z C Z

2.Obiekt (nazwa jak w karcie)

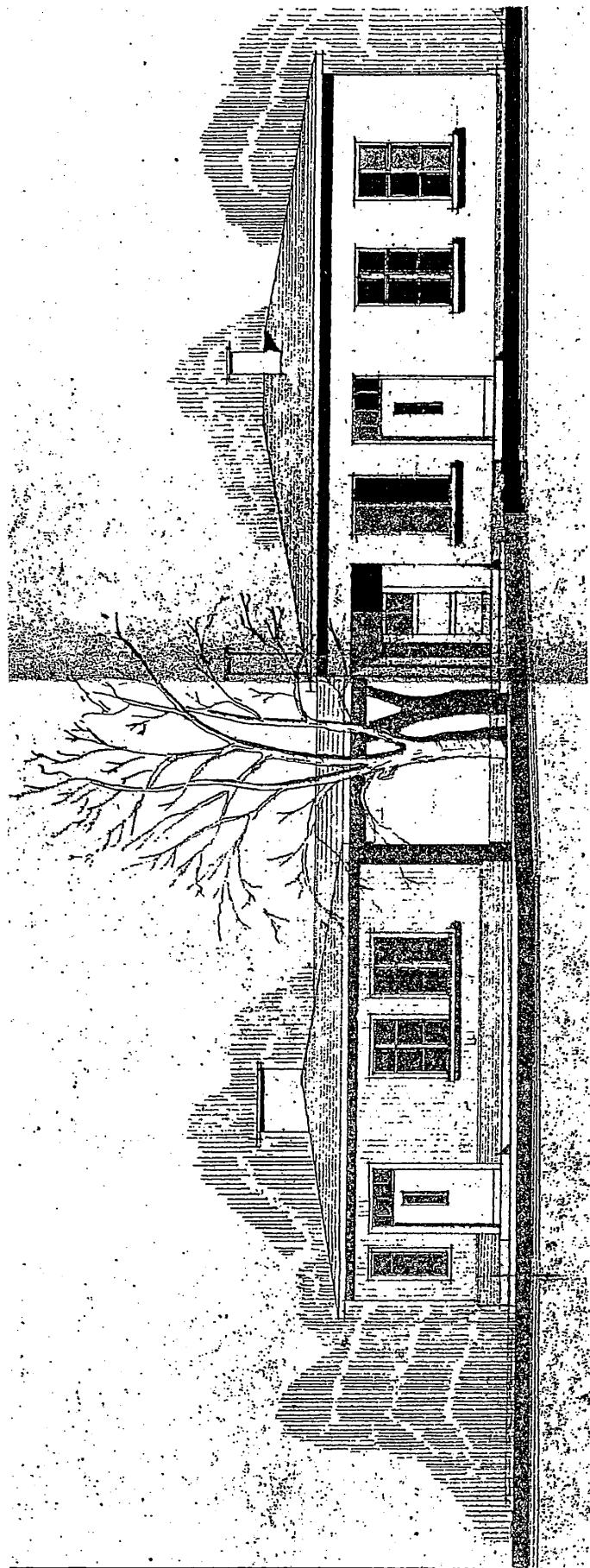
willa, ul.Jagiellońska 61

..Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
plany i rysunki

Projekt kolorystyki – elewacja frontowa budynku
Proj. E.Raczyńska –Mąkowska, J.Makowski, (wg „Projekt renowacji elewacji z kolorystyką budynku. Projekt techniczny, Bydgoszcz 2002.”)

Wkładkę złożył: mgr Piotr Winter, 05.2009 r.
Miejsce przechowywania negatywu:

Projekt przebudowy budynek na parceli 61 a
Proj. 1957 r.

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

ZAŁĄCZNIK NR

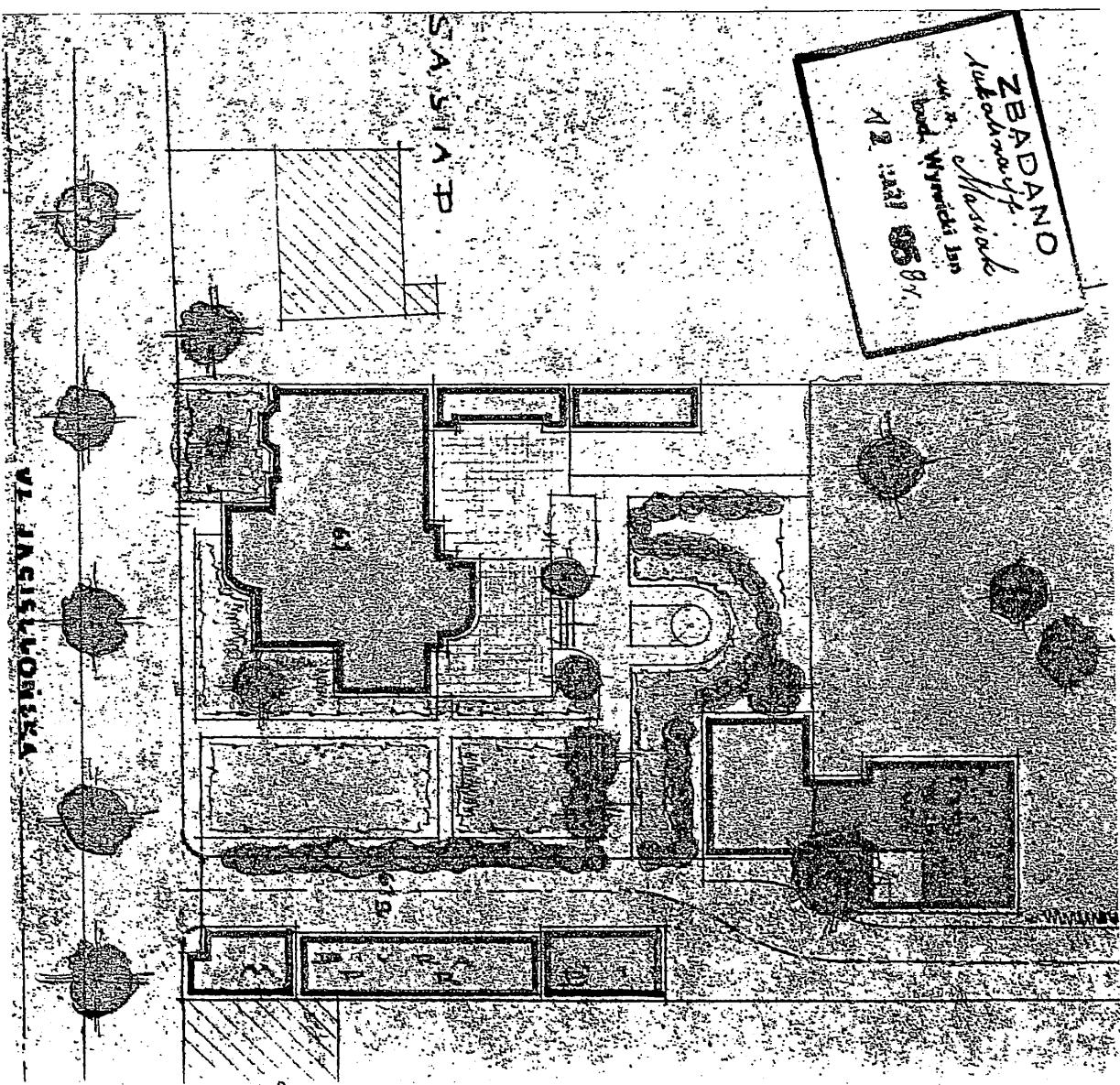
1. Miejscowość
B Y D G O S Z C Z

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
Proj. 1957 r..

willa, ul. Jagiellońska 61

j. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
plany i rysunki archiwalne

Plan sytuacyjny parceli przy Jagiellońskiej 61 i projekt rozbudowy zakładów stolarskich dla MPRB 1 (parcela 61 a)

Właściciel zatopy: mgr Piotr Winter, 05.2009 r.
Miejsce przechowywania negatywu:

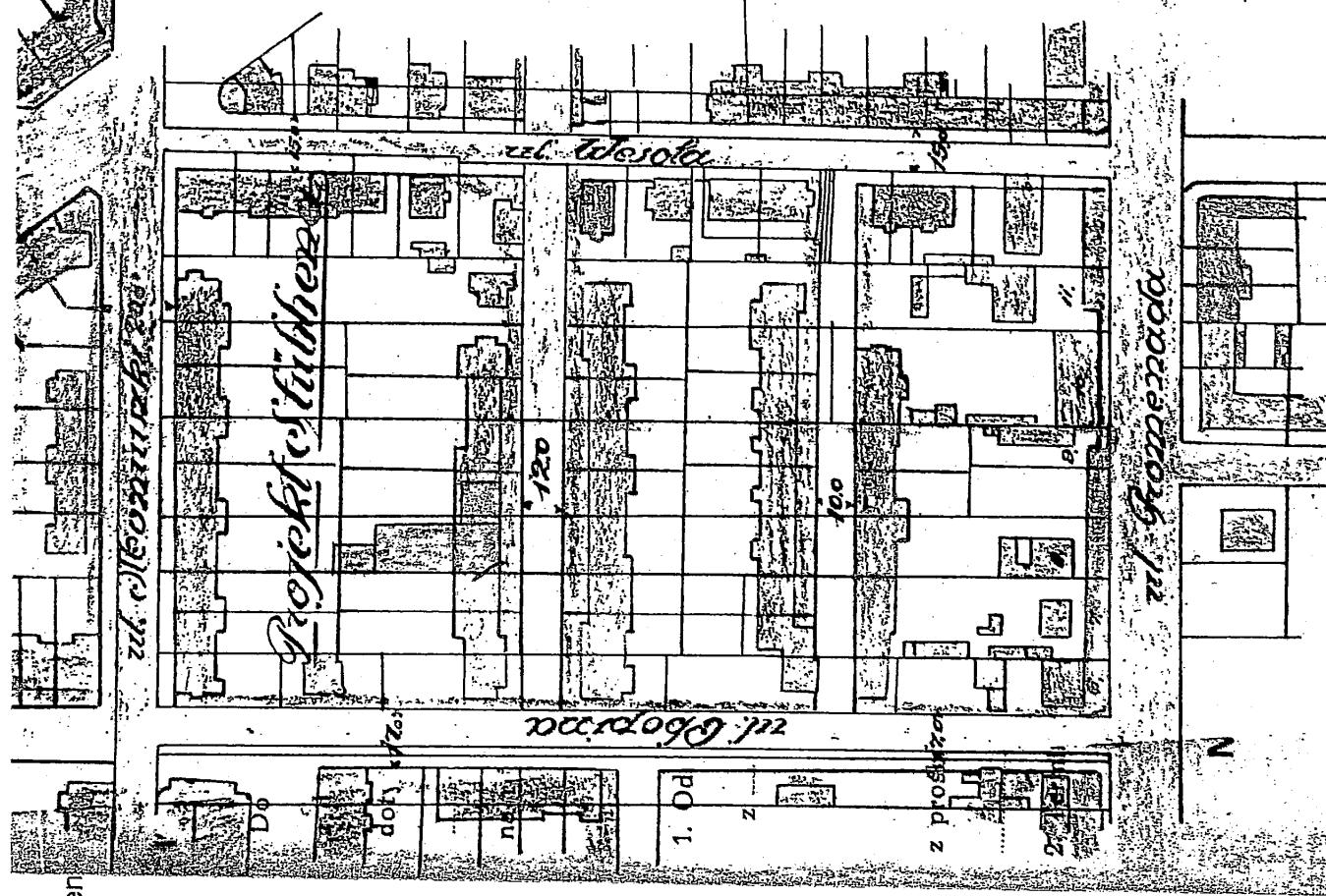
WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

1. Miejscowość   2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
B Y D G O S Z C Z   Proj. A. Jaworski, 1928 r.

willa, ul. Jagiellońska 61

ZAŁĄCZNIK NR

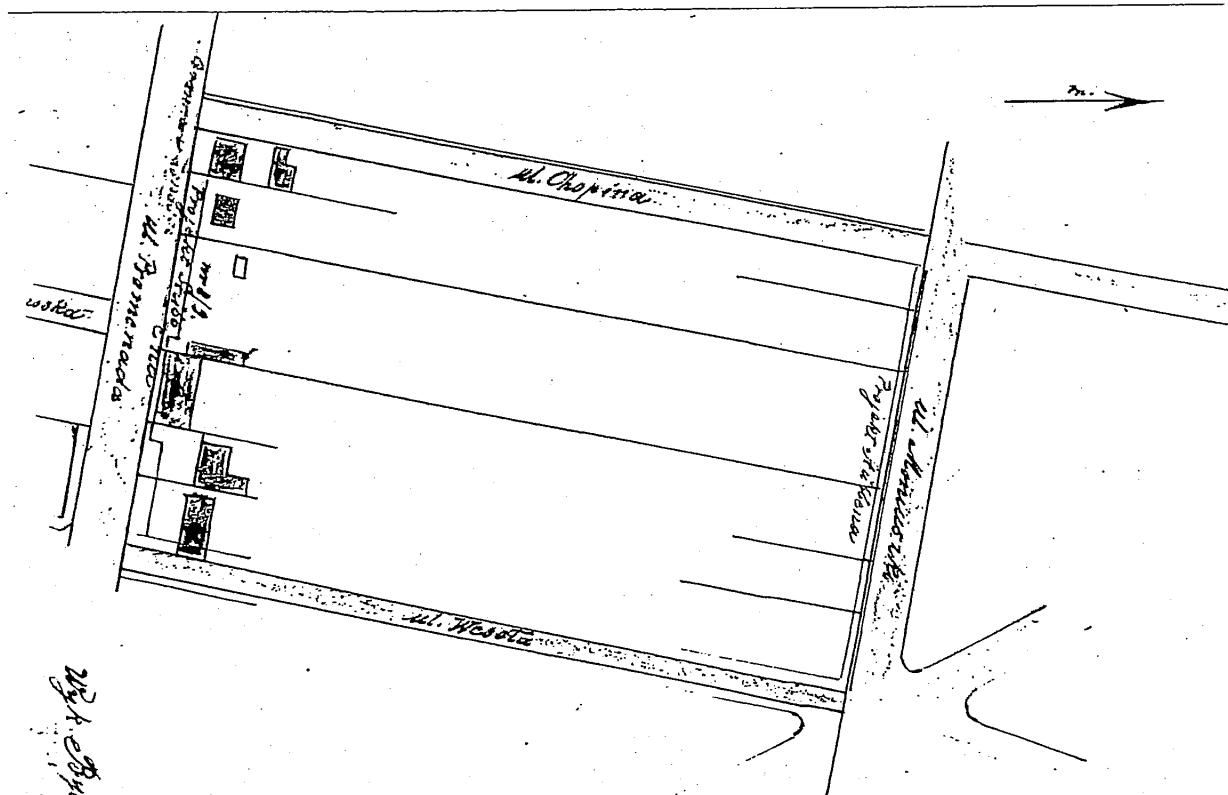
3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
plany i rysunki archiwalne

Plan sytuacyjny, projekt zabudowy parceli na tle planowanej zabudowy bloku projektu Stubbens
Proj. A. Jaworski, 1928 r.

Wkładkę złożył: mgr Piotr Winter, 05.2009 r.
Miejsce przechowywania negatywu:

Plan sytuacyjny, projekt zabudowy parcel przy ul. Promenada, Proj.A.Jaworski, 1928 r.

Werk des Physikers d. L. III. Jahr

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

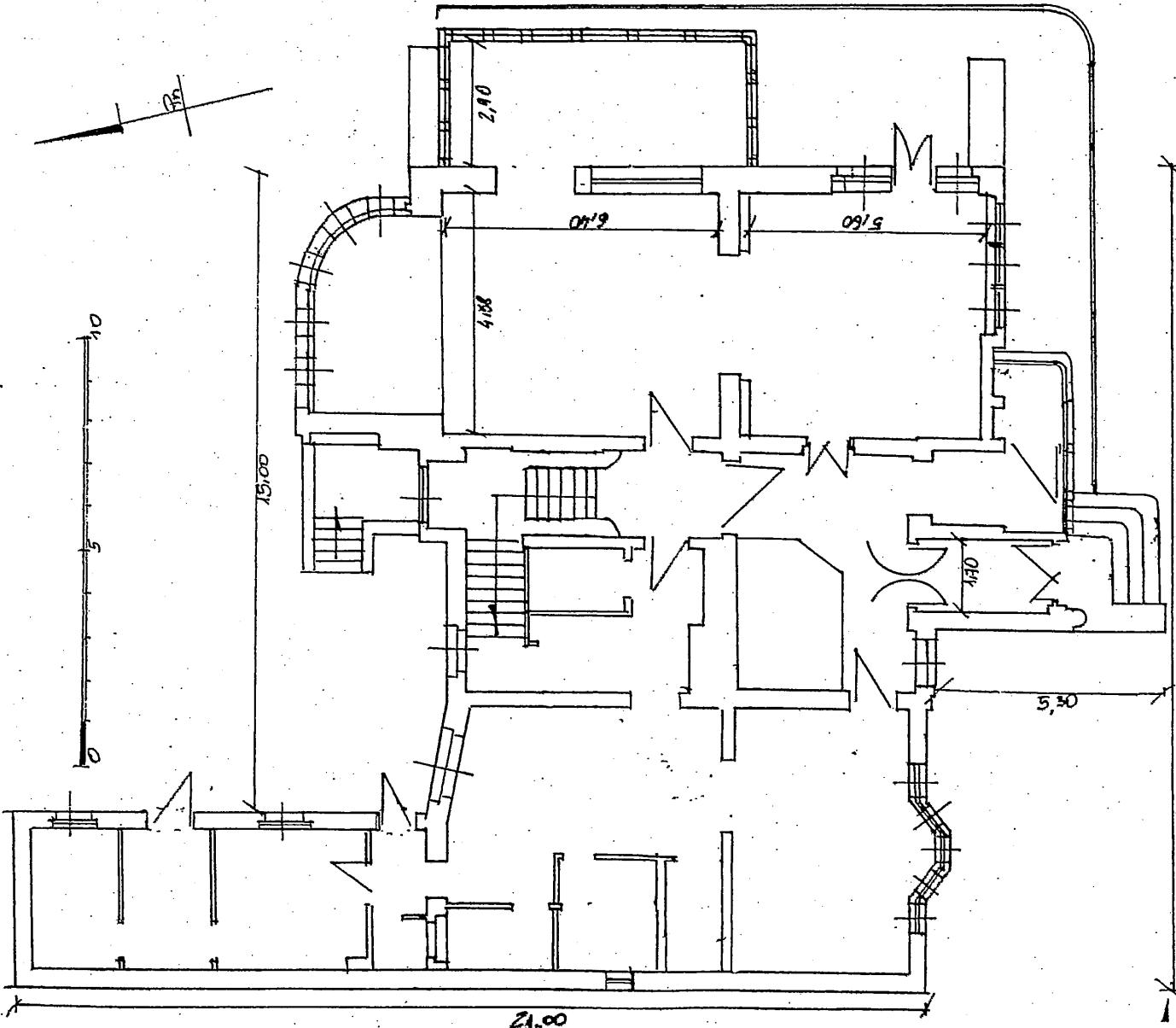
1. Miejscowość
B Y D G O S Z C Z

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

willa, ul. Jagiellońska 61

ZAŁĄCZNIK NR
1. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
rzut poziomy, plan sytuacyjny

rzut poziomy skala 1:150 H. 10 m.

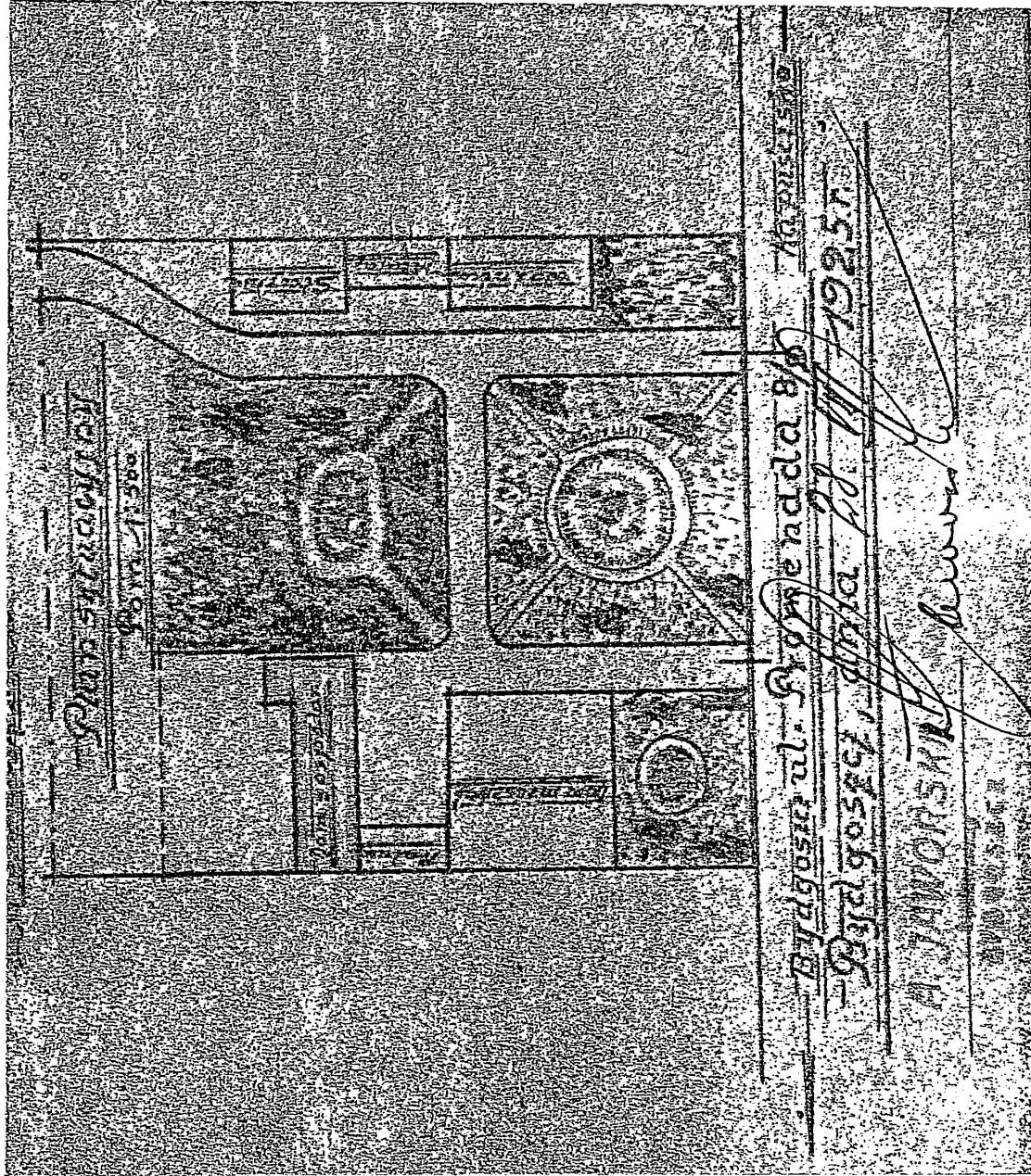

Wkładkę złożył: mgr Piotr Winter, 05.2009 r.
Miejsce przechowywania negatywów:

PLAN SYTUACYJNY SKALA 1:500

Plan sytuacyjny zabudowy parceli przy ul.Promenada 8/9
Proj. Antoni Jaworski, 1925 r.

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

ZAŁĄCZNIK NR

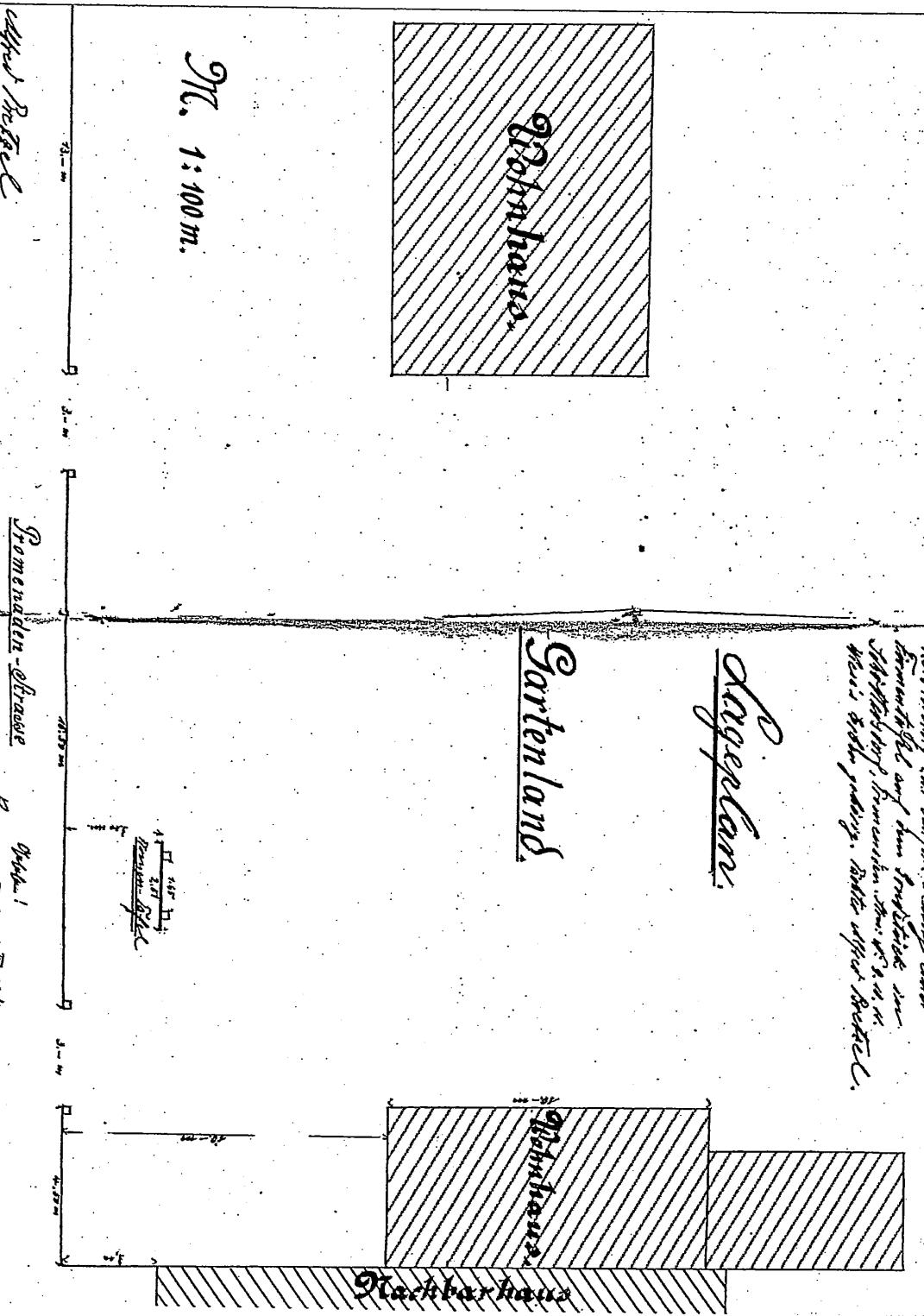
1. Miejscowość
B Y D G O S Z C Z

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

willa, ul.Jagiellońska 61

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
plany i rysunki archiwalne

Plan sytuacyjny parcel 9-10-11 przy Promenadenstrasse, 1916 r.

Wkładkę złożył: mgr Piotr Winter,
Miejsce przechowywania negatywu:
05.2009 r.

Piotr Winter

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

1.Miejscowość   2.Objekt (nazwa jak w karcie)

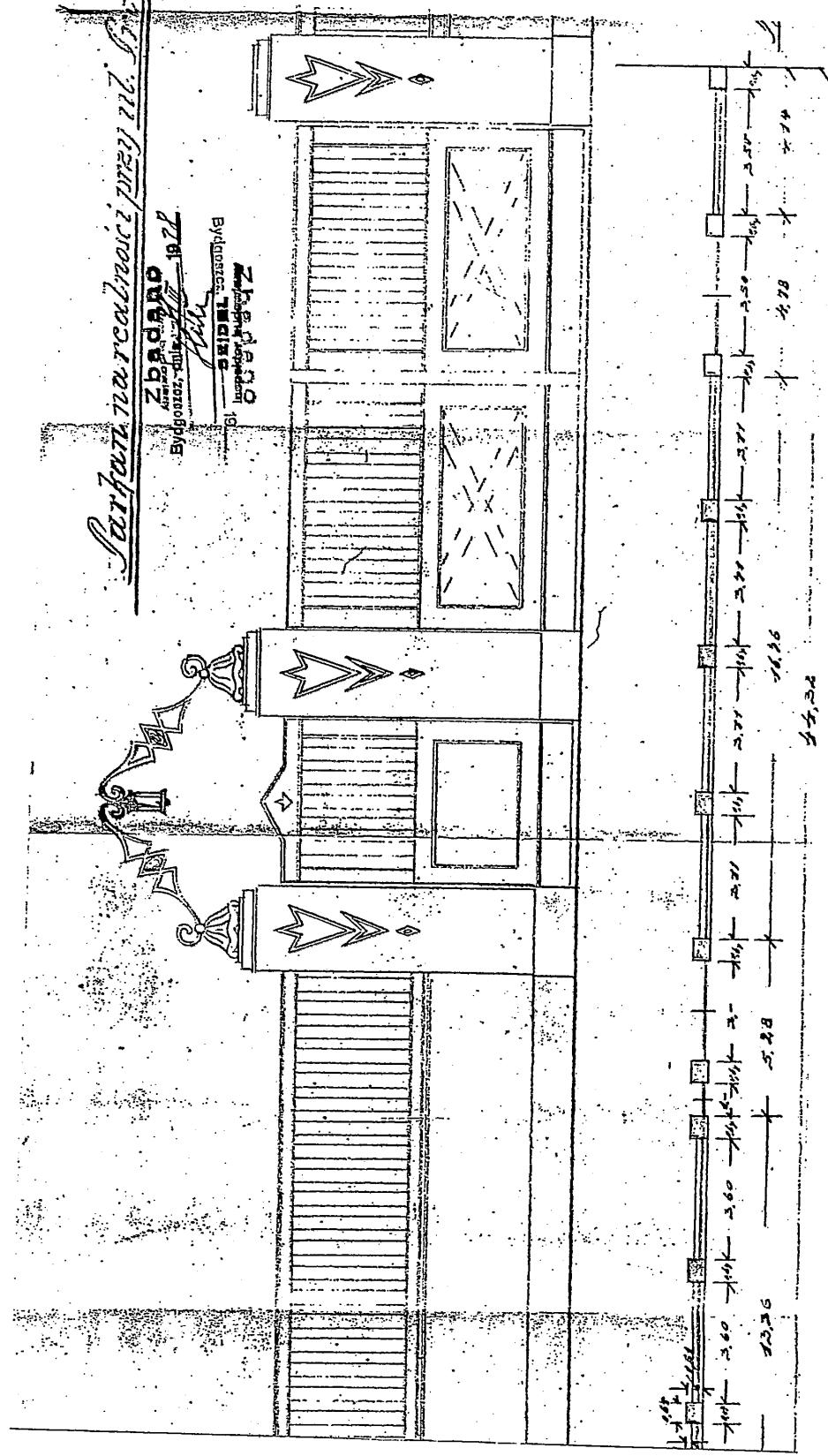
N
ω
N
η
O
Ω
D
Y
m

willa, ul. Jagiellońska 61

ZAŁĄCZNIK NR

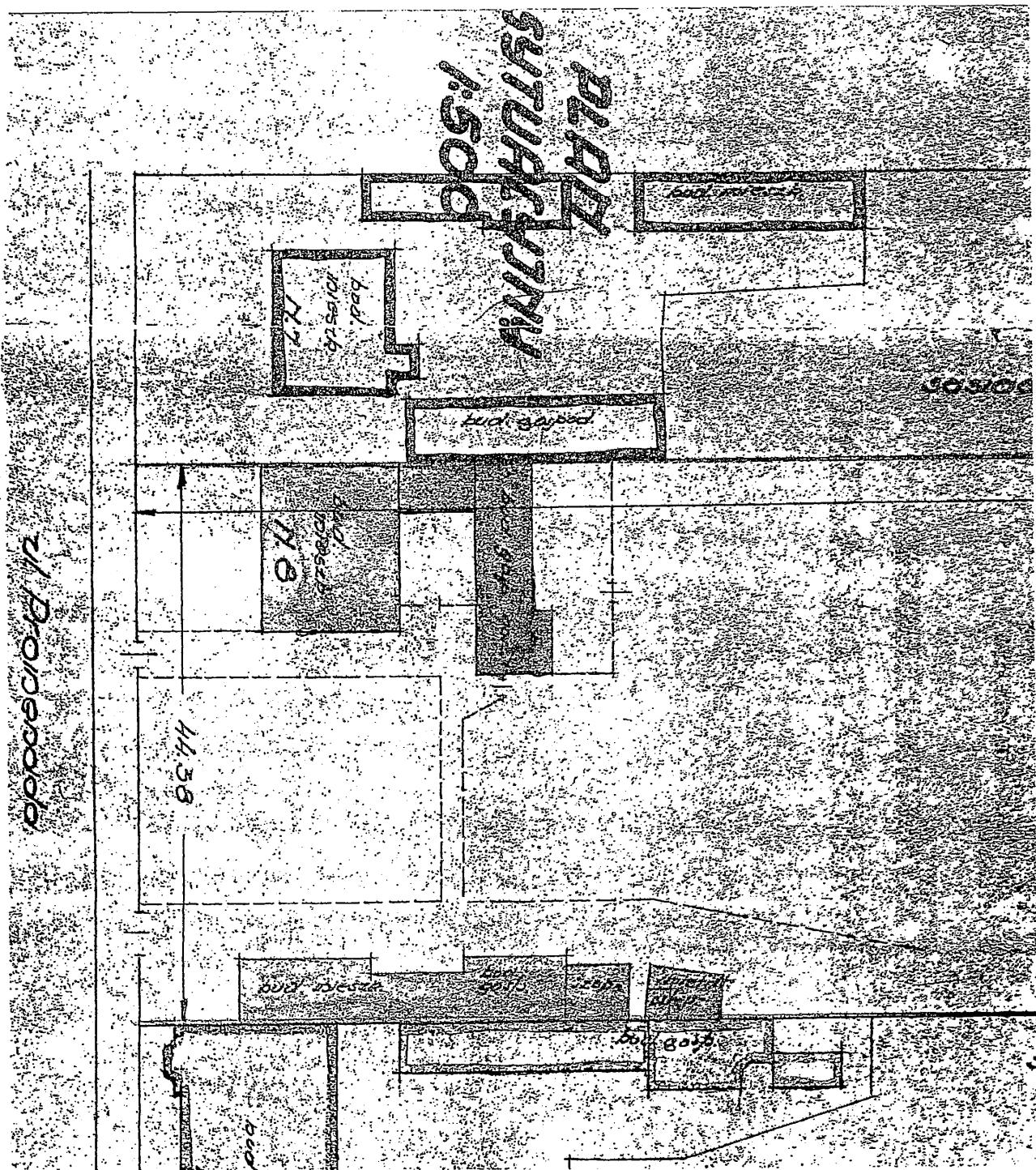
3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) plany i rysunki archiwalne

Projekt ogrodzenia wokół parceli
Proj.A.Jaworski, 1928 r.

Wkładkę założył: mgr Piotr Winter, 05.2009 r.
Miejsce przechowywania negatywu:

Plan sytuacyjny, projekt zabudowy na parceli warsztat i biura stolarni
Proj. A.Jaworski, 1930 r.

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

ZAŁĄCZNIK NR

1.Miejscowość

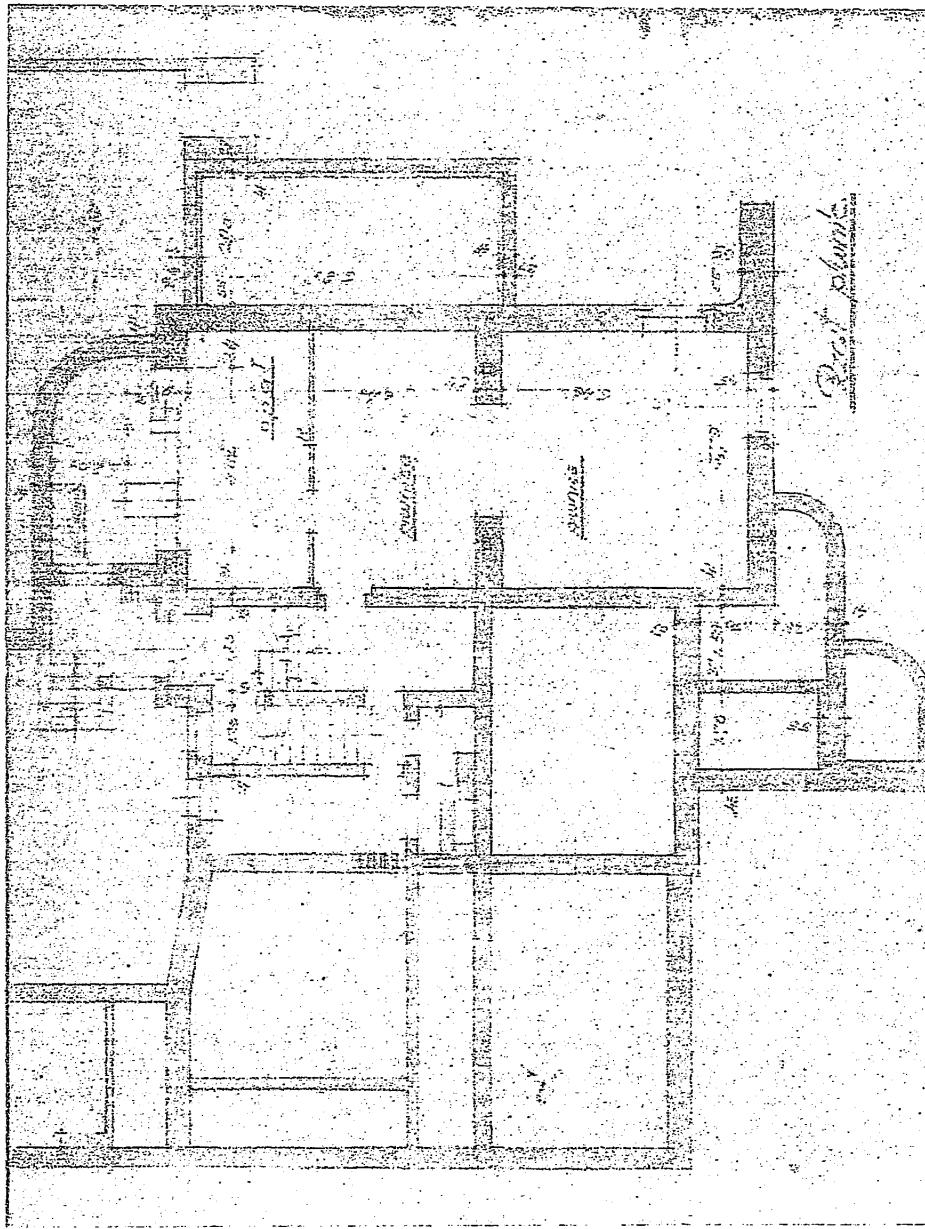
B Y D G O S Z C Z

2.Objekt (nazwa jak w karcie)

willa, ul.Jagiellońska 61

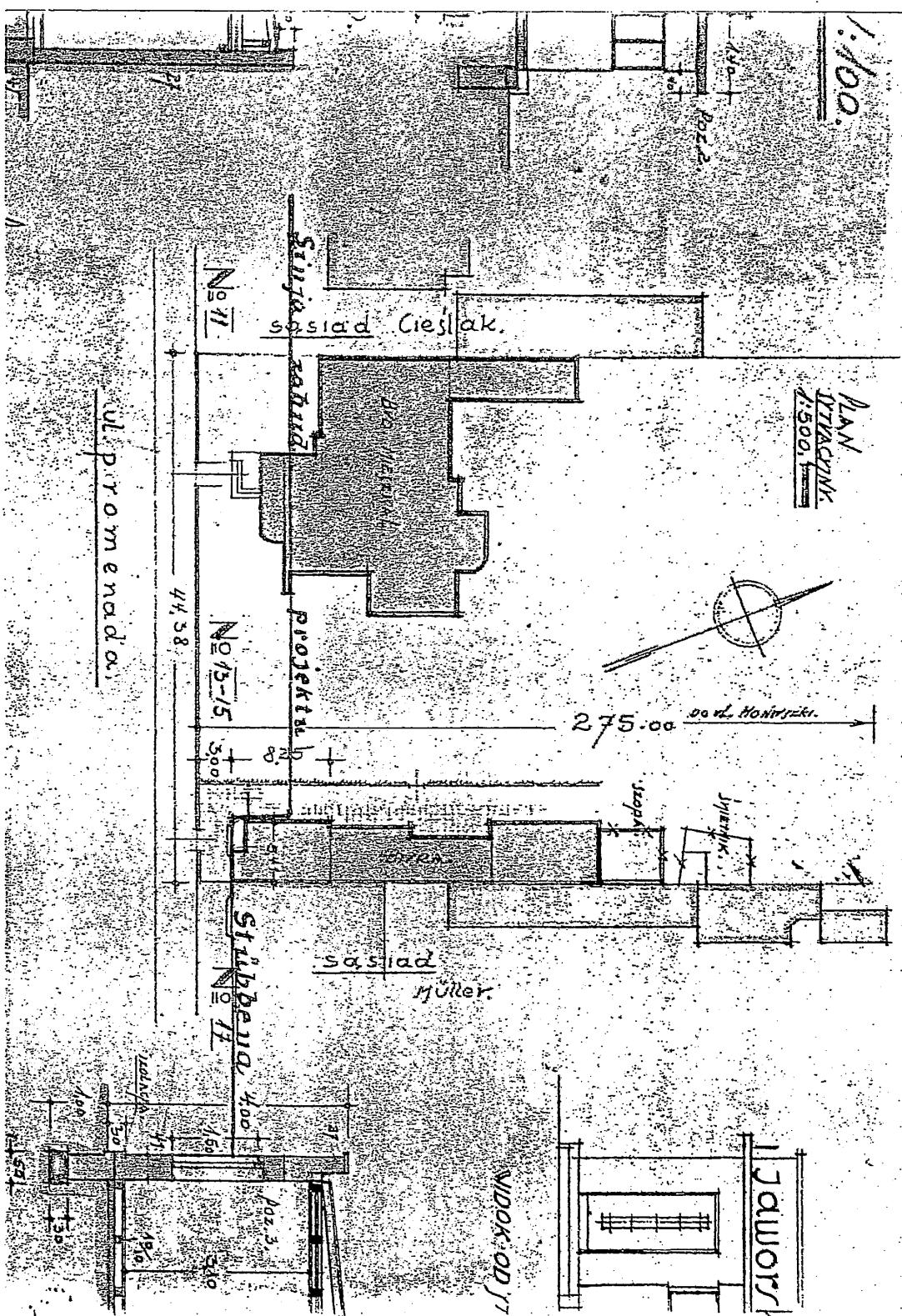
J. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
plany i rysunki archiwalne

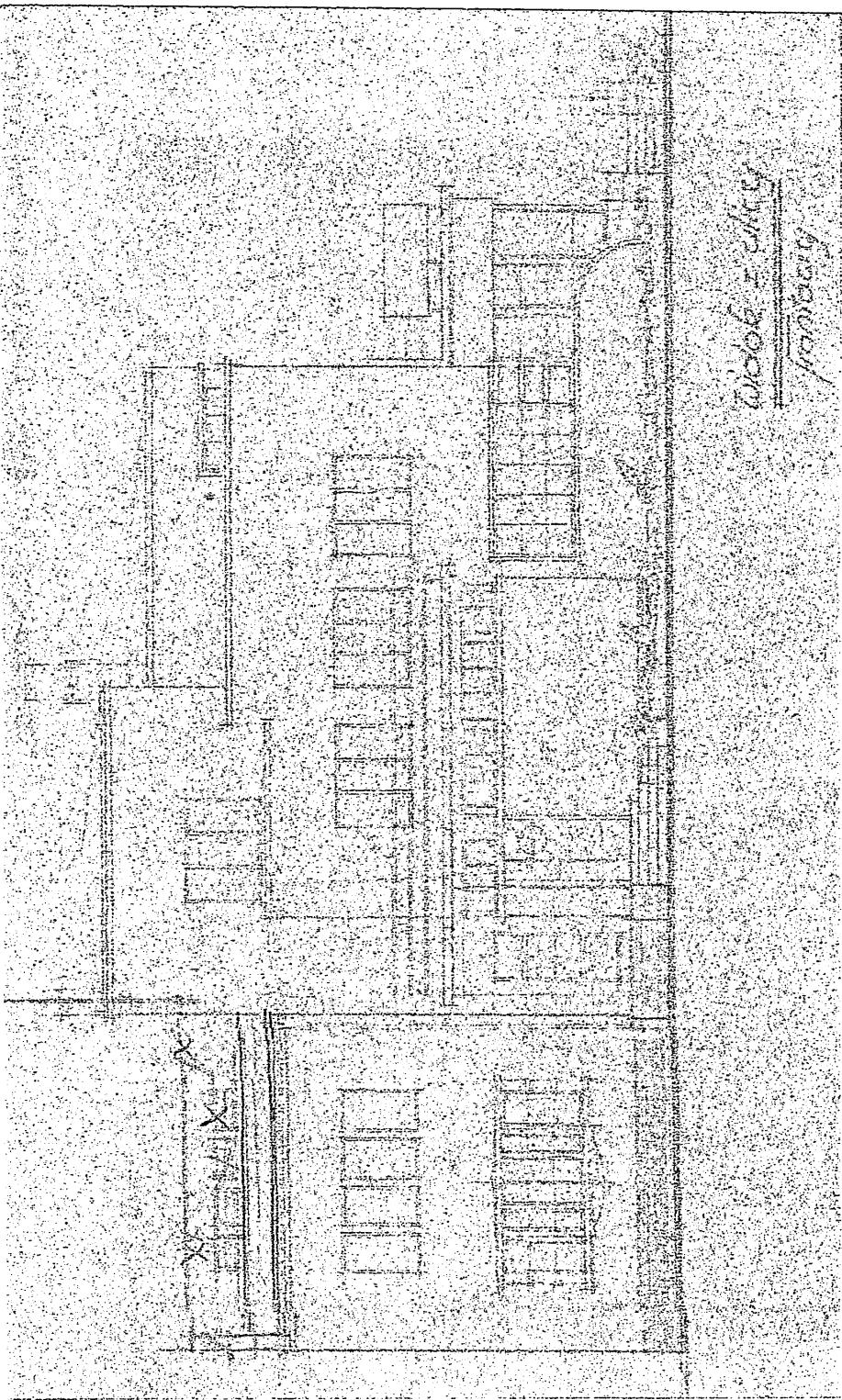
Rzut poziomy płynny - projekt rozbudowy i budowy domu mieszkalnego
Proj.A.Jaworski, 1932 r.

Plan sytuacyjny parceli, projekt rozbudowy biura nr „Parceli przy ul.Promenada 15
Bronisławowski 1935 r

Proj. A.Jaworski, 1935 r.

Widok elewacji frontowej

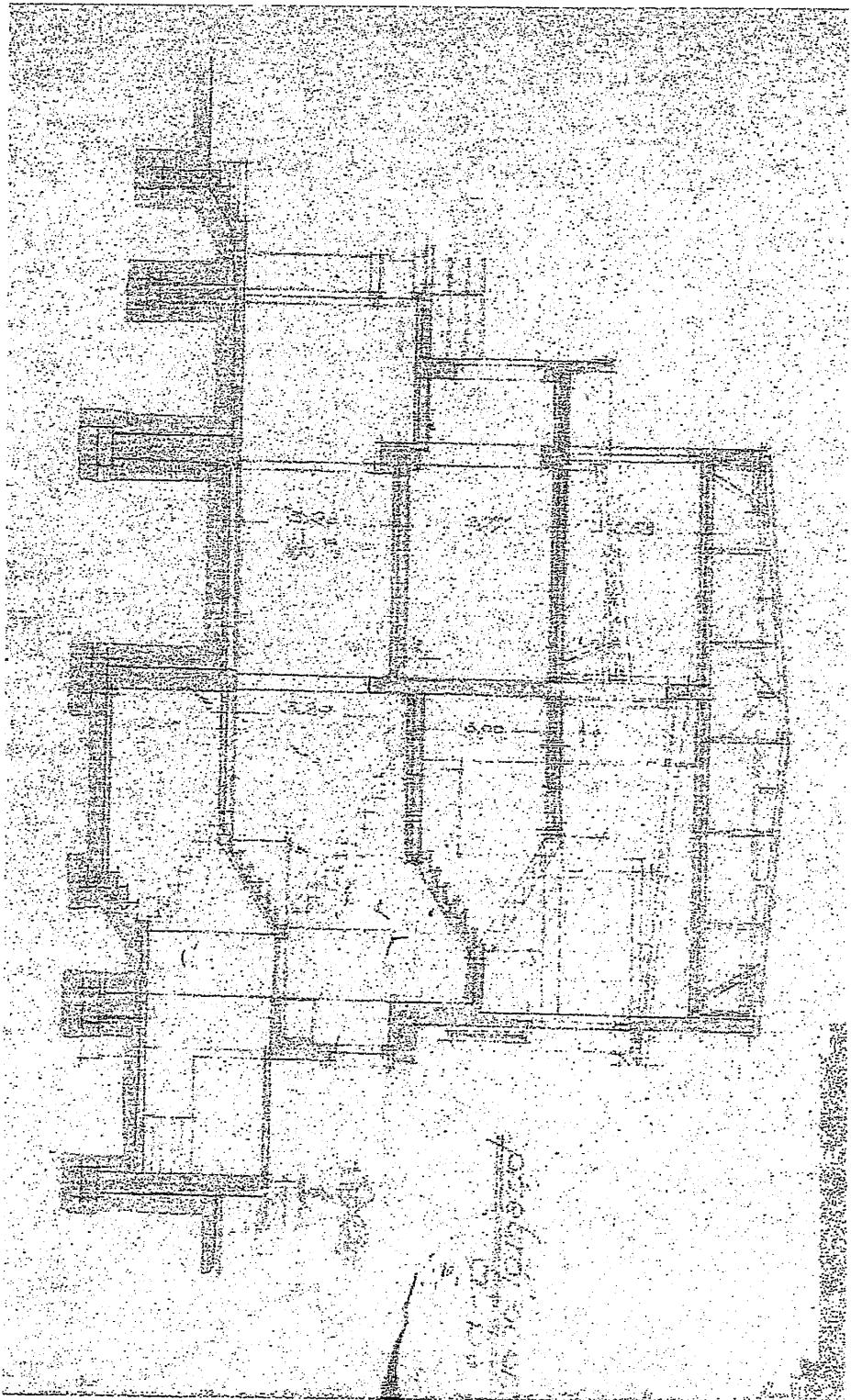
Proj. A.Jaworski, 1932 r.

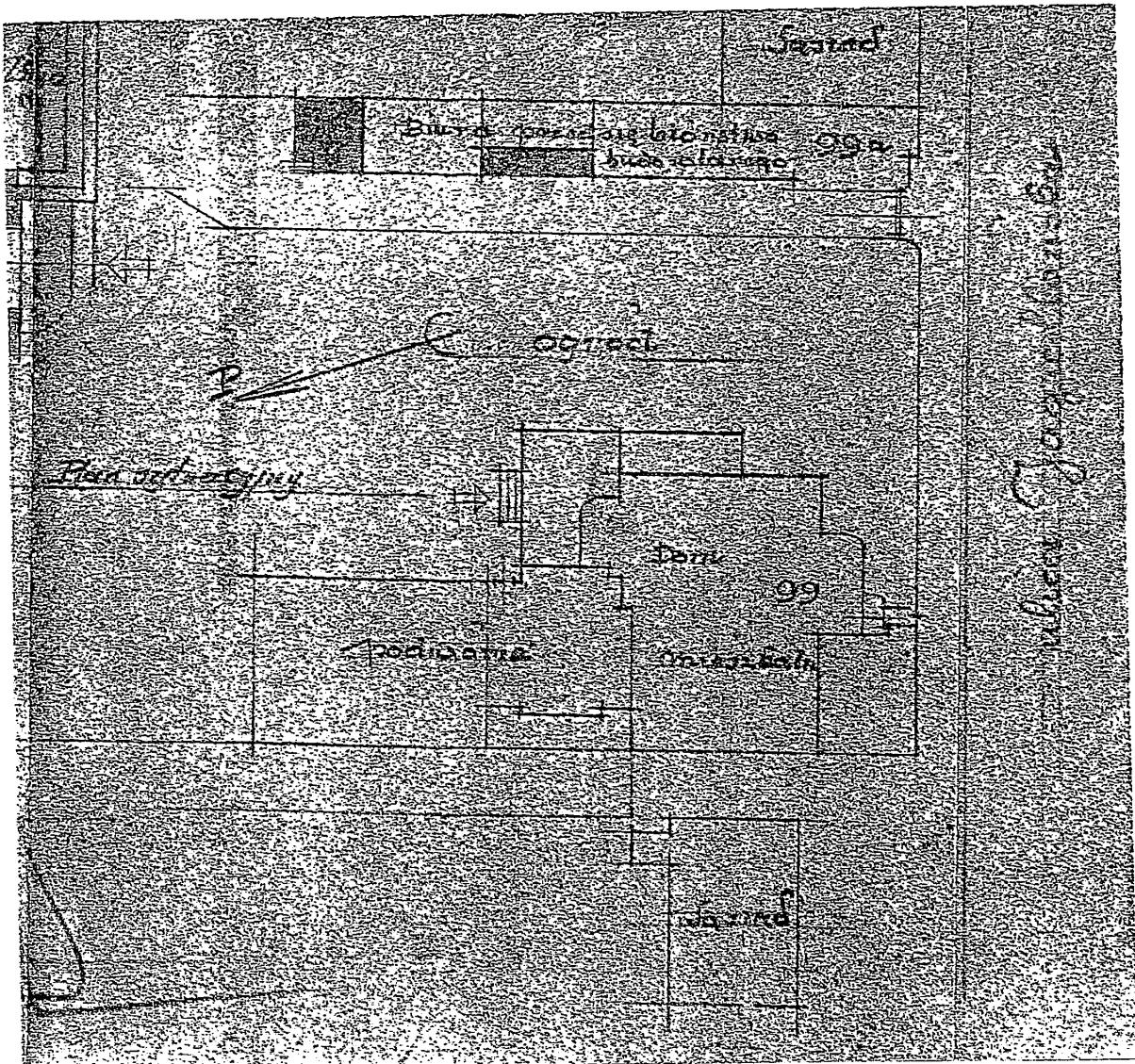
WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITECTURY I BUDOWNICTWA

ZAŁĄCZNIK NR

1.Miejscowość B Y D G O S Z C Z	2.Obiekt (nazwa jak w karcie) willa, ul.Jagiellońska 61	3.Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) plany i rysunki archiwalne
---	---	--

Przekrój poprzeczny budynku – projekt rozbudowy i budowy domu mieszkalnego
Proj.A.Jaworski, 1932 r.

Plan sytuacyjny, projekt rozbudowy stolarni
Proj. A.Jaworski, 1946 r.

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

ZAŁĄCZNIK - NR

1. Miejscowość
B Y D G O S Z C Z

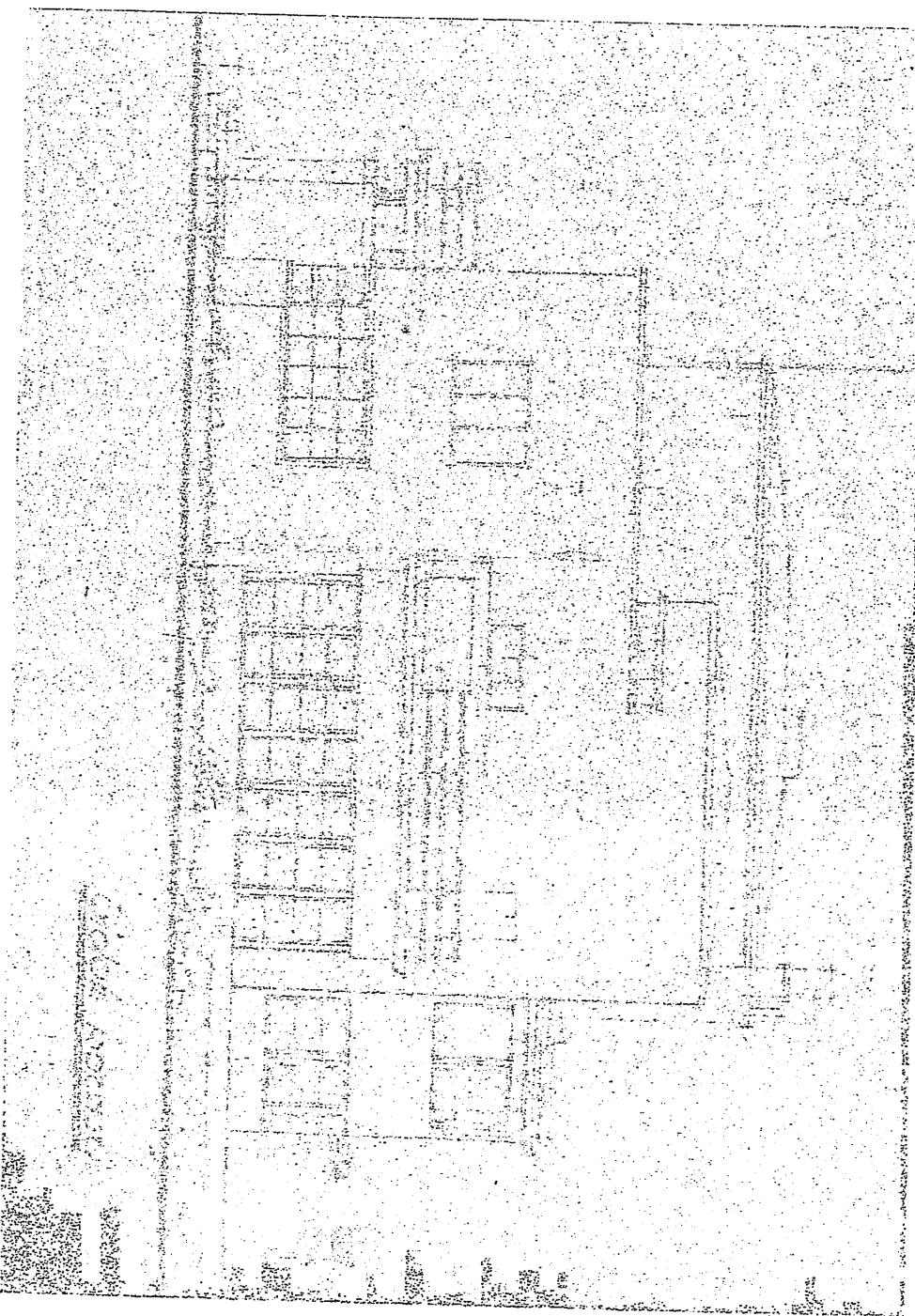
3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
plany i rysunki archiwalne

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

willa, ul. Jagiellońska 61

Widok elewacji bocznej, wsch.

Proj. A.Jaworski, 1932 r.

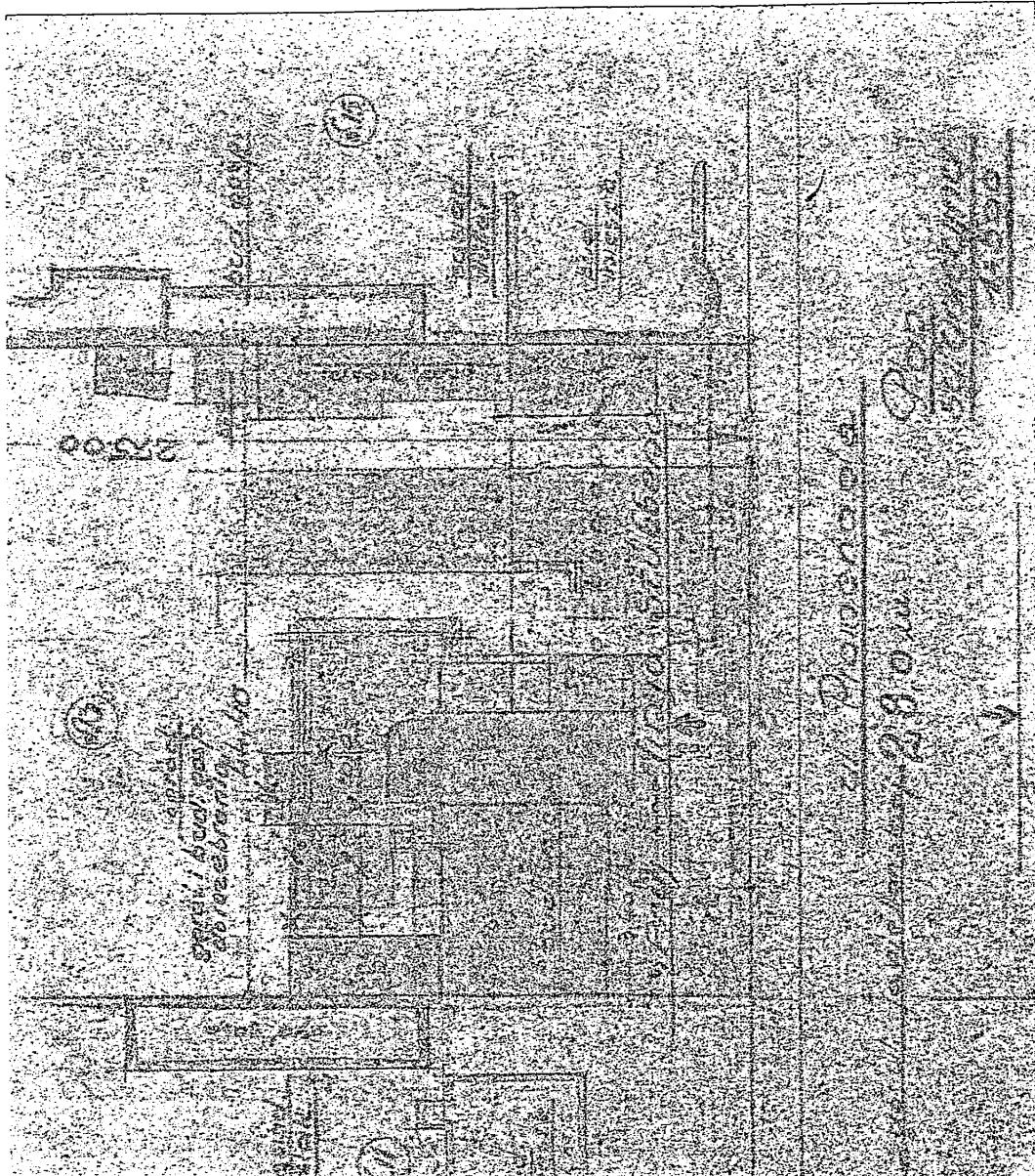
Wkładkę złożył: mgr Piotr Winter, 05.2009 r.
Miejsce przechowywania negatywów:

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

ZAŁĄCZNIK NR
1. Miejscowość
B Y D G O S Z C Z   2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
willa, ul. Jagiellońska 61

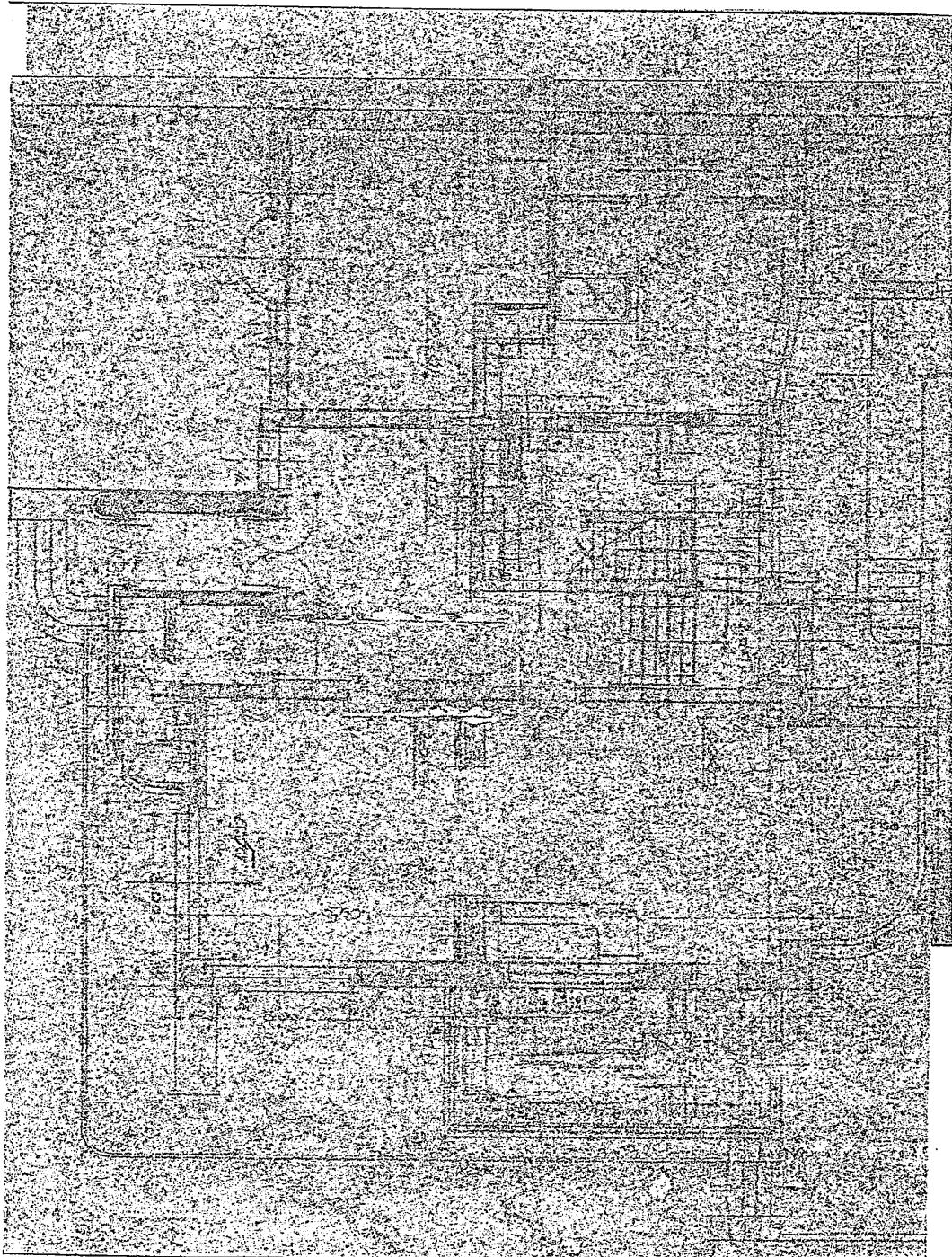
Plan sytuacyjny, projekt rozbudowy i budowy domu mieszkalnego

Proj. A. Jaworski, 1932 r.

.. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
plany i rysunki archiwalne

Rzut poziomy parteru – projekt rozbudowy i budowy dofinansowania mieszkaniowego
Proj.A.Jaworski, 1932 r.

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

ZAŁĄCZNIK NR

1.Miejscowość

B Y D G O S Z C Z

2.Objekt (nazwa jak w karcie)

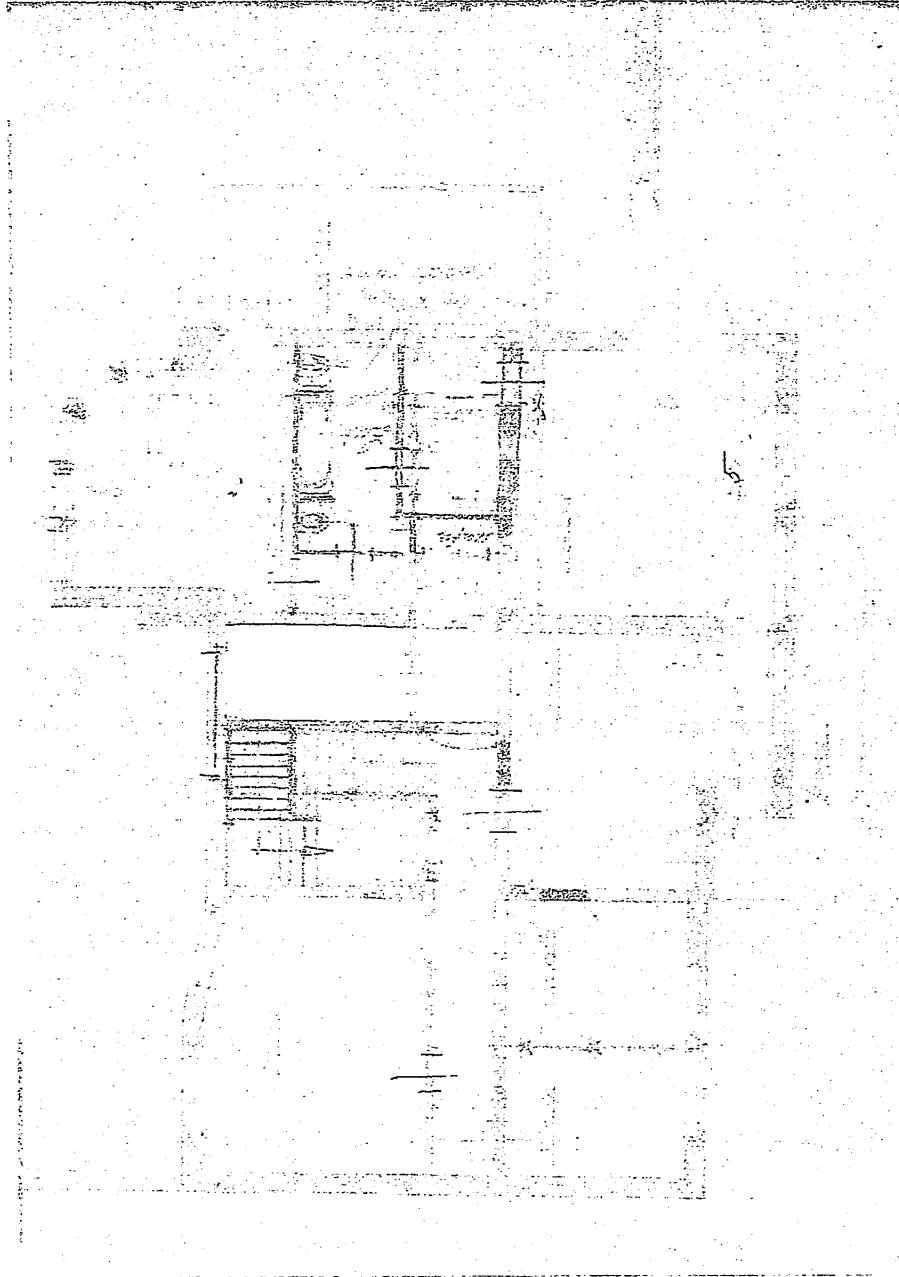
willa, ul.Jagiellońska 61

J. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

plany i rysunki archiwalne

Rzut poziomy płotu – projekt rozbudowy i budowy domu mieszkalnego

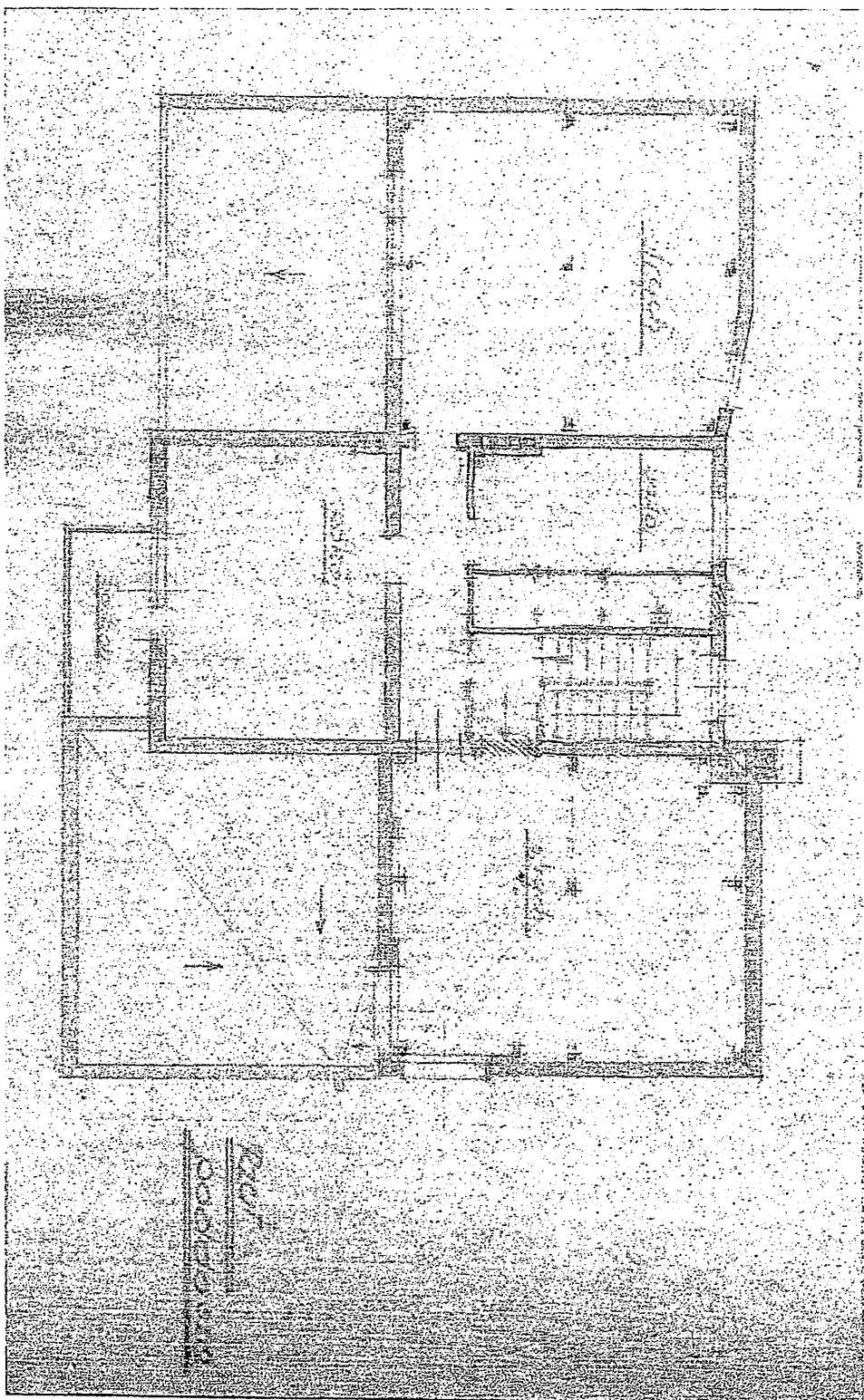
Proj.A.Jaworski, 1932 r.

Właściciel zabytku: mgr Piotr Winter, 05.2009 r.
Miejsce przechowywania negatywu:

Rzut poziomy strychu – projekt rozbudowy i budowy domu mieszkalnego

Proj.A.Jaworski, 1932 r.

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

ZAŁĄCZNIK NR 3

1. Miejscowość
B Y D G O S Z C Z

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
Willa, ul. Jagiellońska 61

c.d. poz. 13

-awartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
historia, opis

... posadowiona na ceglanym cokole weranda o ścianach w 3/4 wypełnionych przeszkloną konstrukcją ramową w formie wydłużonych kwater (dwupoziomowych) z płyciną u dołu. Całość zamyska wysoki tynkowany pas oraz masywny, mocno oprofilowany gzym. W partii piętra otwiera się na prostokątny na rzucie taras ograniczony metalową, ażurową, rurową balustradą. W tej strefie dwa prosto wykrojone otwory okiennej na skraju pln. wąski, prostokątny otwór drzwiowy do wnętrz w typie porte fenetre. W strefie podgzymsowej przy uskoku elewacji prostokątne, niskie okienko poddaszowe w płaskiej tynkowanej opasce. Na skraju pld. fragment zaokrąglonego na narożu, piętrowego ryzalitu posadowionego na niskim, tynkowanym cokole z układem wąskich prostokątnych wykrojów okiennych, wyższych dołem niższych góra ujętych we wspólnie płytkie nisze okienne. Całość zamknięta góra masywnym gzymsem wieńczącym, będącym parapetem pełnej ścianki balustrady otwartego tarasu na wys. piętra.

elewacja boczna, zachodnia – w gładkiej ścianie niewielkie, szczelinowe okno w przyziemiu, góra zamknięta schodkowym szczytem przestaniającym dwuspadowy dach, zachodniej, „starszej” partii budynku. Od pld. wyłamany ryzalit frontowy z wejściem do budynku, a w strefie tarasu na wys. piętra w ścianie uskokowej korpusu otwór okienny. Całość góra zamknięta prostym, niewielkim gzymsem wieńczącym.

elewacja tylna, pln. – wielosiowa, wielokrotnie zalamana i zryzalitowana, z piętrowym ryzalitem od wsch. i uskokiem piętrowej partii od zach. W gładkich ścianach różnoformatowe, prostokątne wykroje okienne, w zalamaniu skrzydła i tylnej oficyny od zach. współczesne, kubiczne aneksy i zajście na poziom piwnic nakryte wiatą. Od wsch. zaokrąglony, piętrowy aneks z uskokiem wpięty w korpus główny budynku. Na pierwszej, skrajnej wsch. osi korpusu do wys. piętra tzw ryzalit pozorny z pojedynczym otworem okiennym klatki schodowej. Ponizej zadaszanie (pulpit, papa) wsparte na murowanych skupach kryjące 2-biegowe, łamane zajście na poziom piwnic. Zach. ós korpusu przepruta różnoformatowymi otworami okiennymi w tym, na poziomie piętra smukłymi, 4-poziomowymi wykrojami okien klatki schodowej w układzie quasi-triforjnym. Od zach. zlicowana ze ścianą korpusu głównego, uskokowo niższa piętrowa partia 2-osiowej strefy „starszej” części budynku z różnoformatowymi, prostokątnymi, prostymi w wykroju otworami okiennymi. Na skraju zach. wpięta w bryłę budynku parterowa partia budynku gospodarczego.

WNĘTRZA – skomunikowane dwoma klatkami schodowymi, główną i boczną w strefie wsch. korpusu.
piwnice – budynek cz. podpiwniczony, piwnice dostępne jedynie od zewnętrznego wejścia z elewacji tylniej. Układ traktowy piwnic skoncentrowanych wyłącznie w pln. partii korpusu głównego budynku, dostępnych poprzez niewielki dwupoziomowy korytarzyk z wejściem do niewielkiego pomieszczenia piwnicy użytkowanej na cele gospodarczo-magazynowe, i dalej w kier. pld. z pochyłym stropem oraz kilkustopniowym zajściem na dolny poziom, od którego dochodzą dwa otwory drzwiowe na kolejne pomieszczenia. Od wsch. rozległe pomieszczenie kotłowni, na wprost niewielkie pomieszczenia z zachowanym drewnianym stropem.

Wkładkę złożył: mgr Piotr Winter, 06.2009 r.

Miejsce przechowywania negatywu:
Miejsce przechowywania negatywu:

